

Pierwszej Drukarni Państwowej
Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN

Nasz radosny Jubileusz

Z dumą i radością obchodzimy w roku trzydziestopięciolecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej 35-tą rocznicę powstania Pierwszej Drukarni Państwowej — naszych zakładów. Jubileusz ten pobudza nie tylko do złożenia załodze serdecznych życzeń, ale skłania także do refleksji ogólniejszej natury.

Bogate dzieje sztuki drukarskiej wiążą się nierozdzielnie i w sposób znaczący z historią naszego narodu, a z rozwojem jego kultury w szczególności. Na przestrzeni dziejów drukarz był zawsze synonimem bojownika myśli, idącego w pierwszym szeregu wielkiej armii, kruszącej ciemnotę i zabobon. Drukarze zapisali wiele pięknych kart walk strajkowych i rewolucyjnych. Również w mrocznych latach okupacji hitlerowskiej w szeregach polskiego ruchu oporu stanęli jak zawsze polscy drukarze. A kiedy w lipcu 1944 r. oswobodzony został pierwszy skrawek ziemi polskiej, drukarze chełmscy wykonali na starej, rozklekotanej maszynie skład, a następnie druk, historycznego dokumentu — Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, którego zaszczytne imię noszą nasze zakłady.

Od 1 sierpnia 1944 r. stolicą Polski oraz ośrodkiem życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego stał się Lublin. Drukarstwo lubelskie w tym czasie to kilka drobnych, rozproszonych zakładów poligraficznych, przestarzałe lub zniszczone przez okupanta maszyny i urządzenia oraz przeredzane szeregi fachowców. W tych niezwykle trudnych warunkach dzięki entuzjazmowi i ofiarności lubelscy drukarze z powodzeniem realizowali trudne zadania w zakresie druku gazet, ulotek, plakatów, zarządzeń, czasopism i pierwszych książek dla narodu, spragnionego polskiego słowa drukowanego.

Wielka jest rola drukarzy i dziś w warunkach budownictwa socjalistycznego w naszym kraju. To właśnie drukarze przekazują za pośrednictwem słowa drukowanego cele polityki naszej partii, propagują jej myśl polityczną i ideowo-wychowawczą oraz przyczyniają się do wychowania lepszego, szlachetniejszego i wykształconego obywatela.

Trzydzieści pięć lat działalności naszych zakładów to okres dużego, twórczego wysiłku załogi w służbie partii i całego narodu. W tym okresie, a szczególnie w ostatnich kilkunastu latach, przekazywano do rąk czytelników rocznie miliony egzemplarzy gazet, książek, czasopism, folderów, plakatów oraz tony opakowań i akcydensów.

Procesowi rozwoju produkcji, wprowadzania nowych technik (offsetowej i sitodrukowej) oraz nowoczesnych technologii towarzyszył wzrost ilościowy, a przede wszystkim jakościowy kadry technicznej. W tym okresie załoga dopracowała się szeregu pozycji wysoko ocenionych w kraju, a w zakresie plakatów zanotowano sukcesy również na międzynarodowych wystawach. Od szeregu lat, w tym również w roku bieżącym, zadania planowe załoga znacznie przekracza przy dużej

dynamice wzrostu, w szczególności asortymentu książek oraz pozycji eksportowych. Za najlepsze wyniki wypracowane w r 1971 w międzyzakładowym współzawodnictwie pracy zakłady nasze otrzymały Sztandar Przechodni Prezesa Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych. W tej formie współzawodnictwa jak również we współzawodnictwie o czystość, estetykę i kulturę miejsca pracy zakłady wielokrotnie plasowały się na czołowych miejscach.

Na przedstawione efekty działalności duży wpływ wywierała prowadzona systematycznie rozbudowa bazy poligraficznej. O rozmiarach tego procesu w ostatnich trzech latach świadczy zakończenie modernizacji zakładu podstawowego, przekazanie do eksploatacji czterech zakładów odtworzeniowych w Tomaszowie, Chełmie, Łukowie, Lublinie, magazynu w Radomiu oraz rozpoczęcie budowy zakładu w Białej Podlaskiej i oddziału offsetowego w Radomiu.

Pełna zgodność działania kierownictwa i samorządu robotniczego umożliwiła zrealizowanie wielu istotnych przedsięwzięć w zakresie poprawy warunków pracy i socjalno-bytowych załogi. Nasza rzetelna praca spotykała się wielokrotnie z dużym uznaniem władz politycznych i administracyjnych. Dowodem tego są między innymi liczne odznaczenia i wyróżnienia, przyznane zakładom oraz zasłużonym pracownikom. Szczególnym zadowoleniem i nadzieją napawa nas fakt uwzględnienia w programie inwestycyjnym Zjednoczenia dalszej rozbudowy i modernizacji naszych zakładów zgodnie z potrzebami makroregionu i przedłożonymi postulatami.

Za wyrażane uznanie i zaufanie do drukarzy naszych zakładów oraz udzielaną na co dzień pomoc w rozwiązywaniu trudności — serdecznie dziękuję Kierownictwu Resortu, Zjednoczenia, Władzom Wojewódzkim i Miejskim, Instancjom Związkowym oraz wszystkim przyjaciółom braci drukarskiej. Szczególnie serdeczne podziękowania kieruję do całej załogi za dotychczasową dobrą i ofiarną pracę. Zadania postawione przed nami wymagają jeszcze wiele trudu, wysiłku i zaangażowania, aby w pełni sprostać potrzebom czasu.

Z myślą więc o tym, czego dokonaliśmy, i o tym, co czeka nas w przyszłości, życzę Wam, Drodzy Przyjaciele samych sukcesów w pracy zawodowej, działalności społecznej, wszelkiej pomysłowości w życiu osobistym i rodzinnym.

Dyrektor
mgr Kazimierz Malinek

35

Jak drukowaliśmy pierwsze pisma polskie w 1944 roku w Lublinie

Okupacja hitlerowska zniszczyła i zlikwidowała w Lublinie przede wszystkim drukarnie żydowskie, których było około 15, zaś ich właściciele i pracownicy zostali wymordowani głównie w czasie „akcji 1941-1942”, natomiast urządzenia, maszyny i czcionki wywieziono. Dewastacji uległo również kilka drukarni polskich m.in. zamknięto drukarnię przy ul. Orlej 3, której dzierżawcami byli Jan Baranowski i Józef Polakowski. Maszyny zostały na miejscu zniszczone, a czcionki wysypano na podłogę i przeznaczono na stop.

Część polskich drukarni otrzymała zezwolenie na prowadzenie działalności, część zamknięto, a resztę przeniesiono na ul. Wieniawską 8, gdzie zakład prowadził gestapowiec Bojda. Drukarnia ta składała się z wyposażenia drukarni St. Mejsztowicza oraz częściowo Milarskiego i Józwiakowskiego. Z drukarni tych zabrano część najlepszych regalów z pismem, kilka maszyn oraz papier.

Drukarnia Judki Goldsztejna, mieszcząca się w oficynie, przy ul. Królewskiej 3, została oddana pod zarządek volksdeutschce Marii Malczewskiej, która zarządzała nią do lipca 1944 r. Litografie Rembowskiego przy ul. Kapucyńskiej 15 i Mojżesza Rezniuka przy ul. Jezuickiej 14 uległy zniszczeniu w czasie bombardowania Lublina w 1939 r.

Najgorszy los spotkał drukarnię „Popularną” przy ul. Żmigród 1. Na początku marca 1944 r. hitlerowcy wpadli tu na ślad nielegalnej prasy. Nastąpiły aresztowania i osadzenie całej załogi na Zamku Lubelskim, wykorzystywanym przez Niemców na więzienie, głównie dla bojowników ruchu oporu i zakładników z łapanek.

W latach 1939-1944 po likwidacji drukarni żydowskich i częściowo niektórych polskich, pozostałe drukarnie Lublina wykonywały druki na papierze klienta. Brak było pracy, papieru i innych surowców. Najwięcej zamówień miały Lubelskie Zakłady Graficzne Adama Szczuki i Zakłady Graficzne Stanisława Pietrzykowskiego oraz Drukarnia Popularna (do marca 1944 r.)

Oprócz Lubelskich Zakładów Graficznych A. Szczuki i Zakładów Graficznych St. Pietrzykowskiego wszystkie inne drukarnie wyposażone były bardzo słabo. Młodych pracowników hitlerowcy wywieźli na roboty w głąb Niemiec, kilku starszych drukarzy aresztowano na przełomie 1941/42 roku i wywieziono do obozów, reszta pozostawała pod nieustannym terrorem, jaki szalał w mieście. Część drukarzy zaczęła też wycofywać się z niebezpiecznego, a mało wówczas popłatnego zawodu.

Sytuacja drukarni i ich pracowników, stan urządzeń technicznych które ocalały od zagłady, był zatem oplakany brak było też konserwacji maszyn.

Najlepiej przedstawiał się zakład Adama Szczuki przy ulicy Zamojskiej 12, który miał dobry lokal na biura od frontu rozległe podwórze, gdzie znajdowały się różne przybudówki i oficyny przeznaczone na zecernię i maszyny. Niemcy zawładnęli nią i zrobili z niej swoją drukarnię urzędową. Drukowali tu owe haniebne listy skazanych i mordowanych oraz wszelkie druki potrzebne dla władz i urzędów niemieckich.

Przy końcu 1940 roku Niemcy sprowadzili z Warszawy maszynę rotacyjną, znaną warszawiakom z redakcji „Kurier Polskiego” na Tamce, której wydajność wynosiła około 4 tysięcy egzemplarzy na godzinę, oczywiście kiedy w ogóle chciała „chodzić”) oraz stereotypy i ustawili je w jednej z hal oficyny. W latach 1941-1944 drukowali na niej gadzinowy „Nowy Głos Lubelski”. Naczelnym redaktorem był reichsdeutsch Widera, który pochodził z Katowic, zaś redaktorem technicznym Polak Jan Pelczarski. Był on wtyczką z ruchu oporu i miał dostęp do wszystkich wiadomości z frontu, które przekazywał do organizacji podziemnej.

Pod koniec maja 1941 roku, przyjechała z Paryża niemiecka frontowa grupa propagandowa, która zainstalowała się w Lubelskich Zakładach Graficznych A. Szczuki. Mimo że Niemcy posiadali swoją drukarnię polową, nie korzystali z niej. Razem z drukarnią przyjechał zespół fachowców drukarzy, który składał się z 1 oficera redaktora i zarazem redaktora technicznego pełniącego jednocześnie funkcję kierownika), jednego metrapaży, dwóch składaczy i linotypistów, maszynisty rotacyjnego i stereotypera. Po dwóch dniach pobytu rozpoczęli oni pracę przygotowawczą do wydawania gazety pl. „Wach in Osten”. Metrapażem tego pisma był berlińczyk B. Appmann, do pomocy miał dwóch składaczy ręcznych, w tym młodszego brata i E. Huberta z Hamburga.

W sobotę 21 VI.1941 roku przystąpili do kalandrowania i drukowania ulotki. Drukowali ulotkę do rana, następnie zabrali na samochody i wywieźli w nieznanym kierunku. W czasie wykonywania pracy oficerowie gestapo obstawili drukarnię. Nazajutrz, tj. w niedzielę 22.VI.1941 r o godz. 4.45 rano, Niemcy przekroczyli granicę ZSRR zasympując Kraj Rad nie tylko gradem pocisków i bomb, ale i drukowanymi w Lublinie

propagandowymi ulotkami w języku rosyjskim i ukraińskim, które miały służyć jako przepustki. Natychmiast zmienili oni tytuł gazety „Wach in Osten” na „Ostfront”

Ostatnim dyrektorem drukarni Adama Szczuki był reichsdeutsch Wirtz, polakożerca, który zarządzał drukarnią do ostatnich dni okupacji, tj. od 1943 r. do 21 lipca 1944 r.

Za jego kadencji dosyć często składało się afisze „listy rozstrzelanych”, które przynosili gestapowcy do drukarni. W czasie składania afiszy gestapowcy kręcili się pomiędzy drukarzami i bacznie obserwowali, jakie wrażenie robi na drukarzach tyle nazwisk rozstrzelanych Polaków, umieszczonych na jednym afiszu, a bywało przecież po 50 i 100 nazwisk.

Po złożeniu takiego afisza, dyr. Wirtz podchodził do każdego zecera, który składał ten afisz i kładł przed nim na kaszcie 10 złotych okupacyjnych w formie nagrody. Zaraz po jego wyjściu wszyscy zecerzy podchodzili do jednego kolegi i kładli na jedną kupkę otrzymane pieniądze, które przeznaczone były dla osieroconych rodzin drukarzy. Oprócz tego dobrowolnie opodatkowali się po pięć i dziesięć złotych przy każdej wypłacie. Nie było kolegi, który by chciał zatrzymać te pieniądze dla siebie.

Na listach straconych spotykaliśmy również nazwiska kolegów drukarzy, krewnych i znajomych. Kiedy widziało się gestapowców, idących w stronę zecerni przez podwórze, to ogarniał człowieka jakiś lęk, że to może iść po niego. Tak wyglądała praca drukarza za czasów okupacji, a przecież jeszcze gorsza była praca drukarza w konspiracji.

Kiedy zbliżał się front z każdym dniem dyrektor stawał się bardziej nieufny w stosunku do pracowników. Nienawidził Polaków, czując zbliżającą się klęskę. Na dwa dni przed opuszczeniem Lublina, kazał robić skrzynie i pakował swoje rzeczy.

W ostatniej chwili, na kilka godzin przed wkroczeniem Armii Radzieckiej, wezwał maszynistę rotacyjnego Józefa Bąkowskiego i polecił mu wyjąć taką część z maszyny rotacyjnej, żeby nie można było jej uruchomić. Bąkowski wyjął jednak taką część, którą można było łatwo zastąpić inną.

Potem dyr. Wirtz wpadł do linotypów w towarzystwie drugiego Niemca i zażądał od linotypisty Józefa Wilkosza wydania zamków od linotypów, przynagając go do pośpiechu. Wilkosz widząc, że bardzo im się spieszy, powiedział że to potrwa 15 do 25 minut. Zaproponował inną część, tj. spychacz do matryc, którą to część wyjął i podał, zapewniając, że bez niej linotyp nie będzie zdalny do dalszej pracy. Niemiec pośpiesznie zabrał spychacze i szybko opuścił teren drukarni, wsiadając do samochodu osobowego.

Redaktor Jan Pelczarski zagadnął naczelnego redaktora „Nowego Głosu Lubelskiego” Widerę, na tydzień przed oswoobodzeniem m. Lublina. „redaktorze, najwyższy już czas pakować kufarki, bo nie wiadomo, co może przynieść jutro” Widera nie odpowiedział nic, udął, że nie słyszy. Po paru dniach zwrócił się do metrampaży i powiedział: „Panowie, jutro, tj. w piątek, robimy ostatni numer gazety” Tak też się stało.

Mija 35 lat od daty, kiedy wojska głównego zgrupowania uderzeniowego I Frontu Białoruskiego,

dowodzone przez marszałka K. Rokossowskiego, i I Armii Wojska Polskiego w dniu 21 lipca 1944 r. sforsowały Bug, a po przerwaniu obrony niemieckiej na zachodnim brzegu wkroczyły na ziemię polską i rozpoczęło się wyzwolenie Ziemi Polskich.

Z 21 na 22 lipca 1944 r. o godz. 3-ej nad ranem Chełm został wyzwolony. Wyzwolenie to oznaczało dla społeczeństwa polskiego koniec okupacji, koniec rządów gestapo, tortur i wysiedleń, koniec „fabryki śmierci” Majdanka. Ludzie z ogromną radością witali żołnierzy radzieckich i polskich na ulicach miast, wierząc, że skończyła się koszmarna przeszłość.

Po południu kilkoma samochodami przybyli do Chełma przedstawiciele PKWN i rozlokowali się w pięknym gmachu kolejowym, który był siedzibą Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, pierwszego rządu polskiego ludu pracującego, od 22 do 31 lipca 1944 roku.

22 lipca uchwalono tekst Manifestu, który przez łącznika został wysłany do drukarni przy ul. Lubelskiej w celu wydrukowania go. Było to pierwsze historyczne zamówienie na wyzwolonej ziemi polskiej, które przyjęła Maria Solska.

Ale z drukiem Manifestu nie było jednak tak łatwo. Mała chełmska drukarenka, prowadzona przez Marię Solską, była zdewastowana. Nie było papieru, farb ani ludzi. Mimo to już następnego dnia mieszkańcy Chełma pierwsi czytali tekst Manifestu, zaś Maria Solska, Tadeusz Maruszewski i Jacek Żajączkowski byli tymi pionierami, którym przypadło w udziale składać jego tekst.

Po złożeniu Manifestu, kiedy przystąpiono do druku zabrakło prądu. Zwrócono się więc z apelem o pomoc do przygodnych przechodniów. Nikt z nich nie odmówił i przystąpiono do druku o napędzie ręcznym. Można więc powiedzieć, że Manifest drukowali wszyscy mieszkańcy Chełma. Kolejno, aż do zmęczenia, kręcili kołem maszyny, spod której nieprzerwanie wylaniały się arkusze zadrukowane Manifestem.

A oto co mówi sama Maria Solska o tym historycznym wydarzeniu.

„Po otrzymaniu rękopisu natychmiast w nocy z 21 na 22 lipca przystąpiłam z Tadeuszem Maruszewskim i Jackiem Żajączkowskim do składania historycznego dokumentu. Po złożeniu afisza ostateczna jego redakcja nastąpiła 22 lipca wieczorem w siedzibie PKWN

Na rękopisie ani odbitce szrotkowej nie było jeszcze słowa. manifest, dopiero jeden z członków PKWN dopisał atramentem na pierwszej odbitce korektowej, wielkimi drukowanymi literami «Manifest» i to na krótko przed przystąpieniem do druku”

Wydrukowano łącznie około 700 egzemplarzy Manifestu, który natychmiast rozplakatowano w Chełmie oraz innych miastach i wyzwolonych wsiach. W Chełmie także 23 lipca wydany został pierwszy, wprowadzić jeszcze mały i skromny, skompletowany po drodze do Lublina numer „Rzeczypospolitej”, pierwszego dziennika Wolnej Polski.

Tutaj też nieco później, bo 28 września, wyszedł pierwszy numer gazety I Korpusu Pancernego „Pancerni”. Winiętę tytułową zaprojektował do niej znany chełmski artysta plastyk por. Tadeusz Ścibior. Już w pierwszym numerze znalazła się fotografia generała Roli-Żymierskiego, której kliszę musieliśmy

zamówić w chemigrafii w Lublinie. Nakład gazety początkowo wahał się od 500 do 1000 egzemplarzy.

W poniedziałek 23 lipca pierwsze wojewódzkie miasto Polski Ludowej odzyskało wolność. Przed ucieczką hitlerowcy dokonali potwornej zbrodni, mordując bestialsko 450 więźniów politycznych, w tym około 10 drukarzy z Lublina.

Już pierwszego dnia wolności na ulicach Lublina ukazało się pierwsze ogłoszenie, wzywające do zachowania porządku i spokoju, powrotu do pracy aż do decyzji władz centralnych. Ogłoszenie to było podpisane przez Dowództwo II Obwodu Armii Ludowej. Plakat ten został wykonany na czerwonym papierze w formacie 40x60 cm, w Zakładach Graficznych St. Pietrzykowskiego, Kościuszki 4. Drukowi tego ogłoszenia towarzyszył wypadek. Oto zecer Zbigniew Babiloński, który składał ten plakat, otrzymał polecenie, by powiadomić maszynistę Zawiszę, który miał plakat wydrukować. Ponieważ była godzina policyjna, otrzymał ochronę w osobie kaprała LWP, który motocyklem miał z nim jechać po maszynistę. Przybywszy na miejsce zaczęli wołać głośno. „Zawisza” Wartownik, który strzegł terenu b. Muzeum, gdzie właśnie mieszkał maszynista, chciał ich zatrzymać, oni zaś nie znali hasła i zaczęli się szybko oddalać. Zostali postrzeleni i aresztowani. Kapral był łżej ranny, zaś Babiloński ciężiej i to do tego stopnia, że z upływu krwi zmarł, gdyż nie otrzymał żadnej pomocy.

Zaraz na drugi dzień, kiedy do Lublina wkroczyła Armia Radziecka przyjechała czołówka polska, tj. redakcje „Gazety Lubelskiej” i „Rzeczypospolitej”, które zainteresowały się drukarnią dla swego wydawnictwa. Jeden z członków ekipy zaczął się wypytywać o bliższe szczegóły i brakujące części do maszyn zdewastowanych przez Niemców. Pracownicy powiedzieli, że zabrał je Wirtz samochodem, podano numer i kolor. Samochód został odnaleziony — był rozbity i leżał w rowie blisko koszar, lecz żadnej części w nim nie znaleziono. Z tego wynika, że Wirtz musiał skorzystać z innego środka lokomocji i uciec za Wisłę.

Części do linotypów i do maszyny rotacyjnej szybko dorobił mechanik i konserwator Czesław Trojanowski, tak że w krótkim czasie linotypy i maszyna rotacyjna przystąpiły do pracy.

Gazety i pisma mnożyły się odtąd jak przysłowiowe grzyby po deszczu. W samym Lublinie ukazało się ponad 30 tytułów. Dnia 3 sierpnia ukazała się „Gazeta Lubelska”, 4 sierpnia wyszedł drugi numer „Rzeczypospolitej”, następnie „Robotnik”, „Głos Ludu”, „Żagon Ojczysty”, „Wieś”, „Odrodzenie”, „Barykada Wolności”, „Polska Zbrojna”, „Płomyk”, „Płomyczek” i inne.

Pierwszoplanową rolę w tych gorących dniach odegrał mjr Borejsza, naczelny redaktor „Rzeczypospolitej”, kierownik Wydziału Informacyjno-Prasowego PKWN, założyciel „Czytelnika” etc. On też wspólnie z Kazimierzem Mliczewskim i Czesławem Kuleszą podjął się bardzo trudnego zadania — założenia nowej drukarni w Lublinie. Wybrano szybko obiekt przy ul. Zamojskiej 24.

Następnie jednym samolotem wystartował do Rzeszowa Kulesza, drugim zaś do Żamościa Mliczewski. Obaj mieli jedno zadanie. załatwić dostawę papieru do Lublina.

18 sierpnia 1944 roku na samochodach pożyczonych przez Armię Radziecką przywieziono pierwszy transport papieru z Rzeszowa. Cały wysiłek w tym czasie skierowany był na zabezpieczenie systematycznych dostaw, ale papieru ciągle brakowało. Gatunek, format czy gramatura, nie mówiąc już o kolorze — były to pojęcia zupełnie nieznanne w owych czasach. „Odrodzenie” drukowano nawet na papierze pakowym, „Gazetę Lubelską” na zielonym, czerwonym czy niebieskim. W momencie najbardziej tragicznym, kiedy wydawało się, że drukarnie staną nadeszły pierwsze transporty papieru i farby ze Związku Radzieckiego. Nic nie znaczyło to, że był on rolowy, trzeba go było przycinać i przystosować do potrzeb i formatu poszczególnych pism. Najważniejsze, że był. O tym, jak wielkie było zapotrzebowanie na papier, może świadczyć fakt, że 100 numer „Rzeczypospolitej” osiągnął nakład 100 000 egz.

O warunkach, w jakich rodziły się te pierwsze druki lubelskie, trudno nawet pisać. Gazetę czy periodyk składało się na jednym końcu miasta tj. skład odbywał się przy ul. 3 Maja (u St. Pietrzykowskiego) i w Zakładach Graficznych A. Szczuki, przy ul. Zamojskiej 12, a druk odbywał się przy ul. Kościuszki 4 lub tam, gdzie były wolne maszyny. Strony przewożono na szuflach dorożkami. To był jedyny transport służący do przewożenia składów. Redakcje musiały się czasem dzielić linotypami. A jeżeli były jakieś awarie, usuwano je natychmiast. Numer musiał wyjść na czas.

A jak wspominają te czasy linotypiści, metrampaże i maszyniści, którzy byli zatrudnieni w 1944 roku przy dziennikach?

Józef Wilkosz linotypista. składałem m.in. pierwsze numery „Rzeczypospolitej” Współpracowaliśmy w tym czasie ze znanymi obecnie literatami polskimi, jak np. Przybosiem i Putramentem. Oczywiście dzisiajjsze warunki pracy w stosunku do tamtych dni zmieniły się ogromnie na korzyść.

Henryk Chęć linotypista. składałem „Gazetę Lubelską”, „Robotnika”, „Stańczyka”, i wiele jeszcze innych pism. Składaliśmy szpalty, które potem przewożono z ul. 3 Maja na ul. Kościuszki 4 i tam tamano z strony. Praca trwała 10-12 godzin, a czasem i więcej. Linotypy mieliśmy ogrzewane gazem — zatruliśmy się spalinami. Zdarzały się wypadki. kol. Goclańskiego zabrało pogotowie, ja też uległem zatruciu.

Pierwszymi metrampażami byli. Adam Trzaskowski, Czesław Werner, Jan Słowik, Włodzimierz Kluch, Wacław Pinkosz, Aleksander Woźnicki i wielu innych kolegów. Pierwsi maszyniści rotacyjni. Józef Bąkowski, Wincenty Peliński, Aleksander Kuchalski, Władysław Szurgociński.

Oddajmy w tym miejscu głos redaktorowi naczelnemu „Gazety Lubelskiej”, Janowi Dąbrowskiemu, który tak wspomina okoliczności narodzin prasy w pierwszej stolicy PRL, podkreślając jej ogromną rolę.

Krzyki, tumult i tylko coraz to ponad głowami ludzi fruwały kawałki papieru. To wyszli na ulicę pierwsi kolporterzy z pierwszym numerem „Gazety Lubelskiej” Zaczęło się. Jednak szło. Rola prasy w owych dniach była fantastycznie wielka. Była ona przecież jedynym masowym informatorem, jedynym komentatorem polityki nowych władz, jedynym nauczycie-

lem nowej rzeczywistości. Po kilku dniach od wydania naszego pierwszego numeru zjawila się w Lublinie „Rzeczpospolita” ze swym serdecznie witanyim zespołem i nieocenionym Borejszą.

Jeszcze po kilku dniach powstał „Polpress”, który wcześniej funkcjonował w Moskwie jako informacja na zagranicę, stając się, jako agencja rządowa, poprzednikiem PAP-u.

Gazeta właściwie nie miała wydawcy. Pisaliśmy wprawdzie w „stopce”, że jest nim tajemnicza Spółdzielnia „Prasa”, ale coś takiego nigdy nie powstało, bo nie byłoby nawet gdzie... zarejestrować się.

Ciekawa była jeszcze jedna sprawa. Oto „Gazeta”, jak i inne pisma, była w owych czasach przedmiotem regularnej spekulacji kolporterów. Oddawana do sprzedaży po 75 gr przy cenie 1 zł kosztowała na miejscu od 3 do 5 złotych, w miejscach zaś bardziej odległych nawet nieraz i 30 zł. Był też jedyny wypadek, kiedy drukarzom wypłacono część zarobków w... egzemplarzach gazety.

A historia ówczesnych pomyłek i nieporozumień to materiał na opowieść, którą można „cały dom rozweselić”

Jeden z przykładów. Było to w sierpniu 1944 r. Naczelny redaktor „Rzeczypospolitej” mjr Borejsza wpadł do drukarni przy ul. Zamojskiej 12 z krzykiem i złością na drukarzy. „co wyście mi narobili zamiast demokracja ludowa złożyliście „dekoracja ludowa”!

W ślad za ciągle rosnącym zapotrzebowaniem na papier i farbę szedł brak matryc linotypowych i czcionek. I w tym przypadku najcenniejszą okazała się pomoc Związku Radzieckiego. Niezależnie od tego trwało systematyczne penetrowanie terenu. I właśnie w trakcie takich poszukiwań kpt. C. Kulesza natrafił na ślad drukarni w Dębicy. Z miejscowości objętej działaniami wojennymi, pod gradem pocisków wywożono maszyny i czcionki, w które wyposażono nową, otwartą w listopadzie 1944 roku drukarnię „Czytelnika” w Lublinie. Poza maszynami płaskimi, regalami z pismem i materiałem, drukarnia otrzymała z ZSRR dużą maszynę rotacyjną z kompletnym urządzeniem.

Drukarnia „Czytelnika” była liczebnie największą w Lublinie zatrudniała około 85 pracowników. Przy niej zainstalowała się drukarnia polowa Głównego Zarządu Polit.-Wychow. LWP z redakcją „Polski Zbrojnej”. Długa byłaby lista braków, z którymi musiała się borykać nowa drukarnia. Rotacja polowa była na prąd stały zamiast na zmienny, trzeba było do niej dorabiać części. Czcionki były dwóch wysokości. paryskiej i petersburskiej. Tekst trzeba było składać na wysokość petersburską, tytuły zaś na paryską, następnie należało stronę odwracać na szuflę i podkładać materiał do wysokości pisma. Mimo to 13 stycznia 1945 roku wyszedł pierwszy numer „Polski Zbrojnej”

Po przeniesieniu do Lublina władz państwowych wzrosła bardzo ranga drukarstwa, przed którym piętrzyły się ogromne zadania. Szkoły czekały na polskie książki, poczta na polskie znaczki, społeczeństwo na polskie gazety.

W sierpniu 1944 r. w Zakładach Graficznych S. Pietrzykowskiego zostały wykonane pierwsze znaczki pocztowe. Wydanie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego tzw. Lubelskie. Na znaczkach wodzowie

walk o wolność w Polsce. Litografia, papier biały bez znaków wodnych. Ząbkowanie Lz. 11,5 1 Traugutt kolor j. ceglasty, 25 gr 2 Kościuszek zielony, 50 gr, 3) Dąbrowski granatowy, 1 zł.

W tym czasie w Lublinie drukarnia i litografia A. Jarzyńskiego (dzierżawca Wacław Grabowski) drukowała pierwsze plakaty w Polsce Ludowej. Drukowano tutaj plakat na premierę „Wesela”, którą to sztukę wystawił Teatr Wojska Polskiego w teatrze lubelskim (obecnie Teatr im. J. Osterwy. Tutaj plastyk H. Tomaszewski rysował projekt pierwszego plakatu. Drukowano tu plakaty z napisem „Naprzód”, który projektował Ignacy Witz. „Warszawo”, „Leć nasz orle w górnym pędzie” w lewym rogu widniało bojowe wezwanie „Na Poznań i Gdańsk. Na Śląsk i Pomorze”

Od tych heroicznych dni minęło 35 lat, ale trudno nie pamiętać i nie wracać wspomnieniami do czasu, w którym nic nie było w stanie przeszkodzić dziełu tworzenia, gdzie jeszcze raz okazało się, że najważniejszy jest człowiek. To właśnie oddanie, entuzjazm, poświęcenie i ciężki trud drukarzy i dziennikarzy, wspomaganych przez całe społeczeństwo, zniwelował wszystkie braki i trudności i pozwolił z honorem wykonać historyczne zadania. I niewątpliwie rację ma jeden z ówczesnych oddanych działaczy Czesław Kulesza, gdy pisze.

„I dlatego, chociaż dzisiaj tamte sprawy błędną w porównaniu z osiągnięciami naszego przemysłu, dysponującego drukarniami-fabrykami o setkach najnowocześniejszych maszyn, na których odbija się milionowe nakłady książek i czasopism, to jednak ze wzruszeniem wspominam ten pierwszy okres, kiedy problemem było 10 kg farby czy ryza papieru. Tylko ofiarny wysiłek i poświęcenie wielu kolegów, których nazwisk nie sposób wyliczyć, bo jest ich pokaźna liczba, umożliwiły wykonanie zadań, jakie w tym czasie przed nami postawiono”

W pierwszych miesiącach wolności aż do momentu przeniesienia rządu do wyzwolonej Warszawy główny ciężar prac spadł na trzy drukarnie lubelskie. Lubelskie Zakłady Graficzne Adama Szczuki, które 1 grudnia 1944 roku zostały upaństwowione i otrzymały nazwę Pierwszej Drukarni Państwowej, Drukarnia nr 1 Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” i Zakłady Graficzne St. Pietrzykowskiego. W miarę swych skromnych możliwości pomagały im mniejsze zakłady, zwłaszcza drukarnie. „Popularna”, „Estetyczna” i Józwiakowski.

Od lutego 1945 roku tempo życia w Lublinie zaczęło słabnąć. W ślad za centralnymi władzami zaczęły się przenosić do innych miast, najczęściej do Łodzi, poszczególne redakcje i instytucje kulturalne.

Drukarstwo naszego miasta wracało wolno do swych normalnych, prowincjonalnych wymiarów. Do upadku jego jednak nie doszło. Zbyt duże były zamówienia i potrzeby terenu. Początkowo pewną rolę odegrało Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, wydając kilka prac. To samo można powiedzieć o księgarni „Lamus”. W rozwoju drukarstwa największą rolę odegrały wydawnictwa wojskowe i lubelskie uczelnie.

Kazimierz Rosiak

Wykaz pracowników PIERWSZEJ DRUKARNI PAŃSTWOWEJ w Lublinie

1. BABILOŃSKI Stefan litograf
2. BOCZEK Józef linotypista
3. BUDYNKIEWICZ Tadeusz uczeń
w zecerni
4. BUKOWSKI Alfons introligator
5. BRZESKA Mieczysława pomoc
introligatora
6. CIESZKO Józef uczeń
7. CIĘŻKI Józef zecer
8. DEBICKI Władysław — maszynista
9. DEPTUŁA Wiktor introligator
10. DEPTUŁA Jerzy pomoc w stereotypii
11. FILIPOWICZ Henryka maszynistka
12. FIGIEL Stanisław palacz
13. GŁÓWCZYŃSKI Józef zecer
14. GÓZ Steran pedalarz
15. GIEDROJE Bronisław pomoc w rotacji
16. JATCZAK Ryszard pomoc maszynisty
17. HŁATKI Piotr pomoc w rotacji
18. KEMPISTA Stefania nakładaczka
19. KLEPKA Józef pomoc
20. KOBIAŁKA Lucjan uczeń
21. KLUCH Włodzimierz zecer
22. KUBIACZYK Jakub intendent
23. MICHALAK Waław maszynista
24. MAZUREK Józef stereotyper
25. MOKRZANOWSKA Wanda
nakładaczka
26. NOSEK Irena-Deptuła pomoc
introligatora
27. PERKOWSKA Michalina
28. PIENKOS Stanisław linotypista
29. POCHROŃ Józef dyrektor (litograf)
30. PLUCH Stanisław zecer
31. PRZYBYŁA Józef pedalarz
32. RUDNICKI Stanisław — pomoc
w stereotypii
33. RYBICKI Władysław buchalter
34. SICZEK Tadeusz oddziałowy maszyn
35. SŁOWIK Halina kasjerka
36. MARZEC Apolonia-Świątkowska
nakładaczka
37. SYKUT Władysław oddziałowy zecerni
38. SURMA Maria pomoc introligatora
39. SZCZUKA Alfons dyrektor drukarni
40. SZYMAŃSKI Czesław maszynista
41. TRZASKOWSKI Adam metrapaź
42. TRZASKOWSKA Barbara pomoc
introligatora
43. UCHAŃSKI Zbigniew goniec
44. WOŻAŃSKI Stefan maszynista
45. WOŻAŃSKI Stefan pomoc maszynisty
46. WILKOSZ Józef linotypista
47. WITKOWSKA Regina pomoc
introligatora
48. WITESKA Regina magazynierka
49. WOLSKA Józefa ekspedytor
50. WOLSKA Jadwiga pomoc introligatora
51. WOŹNIAK Bolesław zecer
52. WYSOCKA Maria korektor
53. WYSOCKI Marian zecer
54. WERNER Czesław zecer
55. ZIÓLKOWSKI Mieczysław — zecer

*Pierwsza Drukarnia Państwowa
w Lublinie*

() *Alfons Szczuka*

Perspektywy rozwojowe Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN

Lubelskie Zakłady Graficzne im. PKWN są przedsiębiorstwem wielozakładowym podległym Zjednoczeniu Przemysłu Poligraficznego w Warszawie. Powstały 35 lat temu jako Pierwsza Drukarnia Państwowa w Lublinie, następnie przemianowana na Lubelską Drukarnię Prasową, w r. 1964 otrzymały obecną nazwę.

Wraz ze zmianą nazwy przedsiębiorstwo zmieniło swój charakter i profil produkcyjny, porzucając od prostych druków akcydensowych, produkcję gazetową aż do bardzo skomplikowanej produkcji dziełowej oraz produkcji wielobarwnej.

W tym okresie przedsiębiorstwo przeszło szereg gruntownych reorganizacji, modernizacji i przeprowadzkę w r. 1956 do nowo wybudowanego gmachu w Lublinie przy ul. Unickiej 4. Szczególnie dynamiczny rozwój Lubelskich Zakładów Graficznych nastąpił w latach 1970-1979.

Od momentu włączenia do LZGraf. w r. 1975 zakładów terenowych podległych dotychczas Wojewódzkiemu Przedsiębiorstwu Usług Poligraficznych w Lublinie, przedsiębiorstwo posiada 11 zakładów poligraficznych oraz dwa oddziały typograficzne, które są rozmieszczone na terenie sześciu województw

Jak wynika z załączonego zestawienia, aktualnie tylko dwa zakłady lubelskie posiadają po dwie techniki druku oraz dodatkową produkcję specjalistyczną (chemigrafia, etykiety samoprzylepne, wykrojniki, tabliczki znamionowe i oprawa kalendarzy). W pozostałych zakładach przedsiębiorstwa króluje wyłącznie typografia. Posiadane możliwości techniczne oraz kadrowe w poszczególnych zakładach przedsiębiorstwa decydują o wyborze profilu produkcyjnego. Stąd też jedynie zakłady lubelskie aktualnie realizują trudniejsze asortymenty produkcyjne, jak np. gazety, książki, czasopisma oraz produkcję wielobarwną, natomiast w zakładach terenowych głównym asortymentem produkcyjnym jest produkcja akcydensowa. Oddzielną sprawą jest fakt, że w niektórych zakładach w ostatnim okresie zaistniały sprzyjające warunki do podejmowania trudniejszych asortymentów produkcyjnych, jednakże ograniczenie tradycyj-

nego dla tych zakładów profilu akcydensowego na rzecz innych asortymentów odbywa się z dużymi oporami i trudnościami.

Aktualna struktura produkcyjna Lubelskich Zakładów Graficznych jest niekorzystna ze względu na brak odpowiedniej specjalizacji poszczególnych zakładów oraz nierównomierne rozmieszczenie szczególnie produkcji offsetowej, pomimo ciągle wzrastających potrzeb w tym zakresie w województwach objętych działalnością naszych zakładów. Stąd też w najbliższych latach przewiduje się pewne przeprofilowanie podległych LZGraf. zakładów produkcyjnych. W tym celu dokonane będą przemieszczenia oraz zakupy nowych maszyn i urządzeń celem rozszerzenia możliwości technicznych poszczególnych zakładów. Ponadto przewiduje się budowę i modernizację kilku zakładów a także uzupełnienie ich obsady kadrowej umożliwiającej w maksymalnym stopniu wykorzystanie posiadanego potencjału produkcyjnego.

A oto jak przedstawiają się perspektywy rozwojowe poszczególnych zakładów wchodzących w skład LZGraf..

Zakład Nr 1 w Lublinie

W dalszym ciągu będzie realizował najbardziej trudne asortymenty produkcyjne, tzn. produkcję gazetową, czasopismową, dziełową i wielobarwną.

W najbliższym czasie dokonana zostanie gruntowna modernizacja linotypów i zecerni gazetowej oraz wprowadzone zostanie mechaniczne wiązanie gotowej produkcji gazetowej. Jest to związane z rozszerzeniem produkcji czasopism typu gazetowego (tygodniki wojewódzkie) i wymagać będzie ok. 20% wzrostu obsady kadrowej wydziału gazetowego. Produkcja chemigraficzna zostanie powiększona o asortyment tabliczek znamionowych wykonywanych metodami bezpośredniego druku na blachach aluminiowych, natomiast produkcja klisz chemigraficznych będzie głównie wykonywana na blachach cynkowych presensybilizowanych. Tradycyjnie królująca dotychczas w tym zakładzie

Charakterystyka zakładów i oddziałów produkcyjnych wchodzących w skład LZGraf.

Nr Z-du	Miejscowość	Województwo	Ilość zatr. na 31.X. 1979	Roczny plan sprzedaży ogółem na r. 1979 w tys. zł	Posiadane techniki druku	Rodzaj wykonywanej produkcji
1	Lublin ul. Unicka 4	lubelskie	446 w tym 75 Zarząd LZGraf.	124330	typografia offset	książki i broszury gazety i czasopisma akcydens wielobarwny informacyjny (plakaty, foldery, kalendarze) etykiety samoprzylepne klisze chemigraficzne
2	Radom	radomskie	137	37100	typografia	akcydens manipulacyjny normy i patenty czasopisma akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny
Oddz. Z-du Nr 2	Kozienice	radomskie	7		typografia	akcydens informacyjny luzem (zaproszenia, afisze, bilety wizytowe, listowniki)
3	Lublin ul. Przemysłowa	lubelskie	56	22050	offset sitodruk	akcydens przemysłowy (etykiety wielobarwne) akcydens wielobarwny informacyjny (plakaty, ulotki, składanki) wykrojniki do sztancowania tabliczki znamionowe oprawa kalendarzy i monitorów
Oddz. Zd-u Nr 3	Lublin ul. Kościuszki 4	lubelskie	24	6240	typografia	akcydens informacyjny (programy, afisze, zaproszenia, bilety wizytowe, listowniki) akcydens manipulacyjny (kwitariusze, form. itp.) czasopisma
4	Zamość	zamojskie	33	9460	typografia	akcydens manipulacyjny akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny broszury oprawa monitorów, dzienników ustaw itp.
5	Chełm	chełmskie	43	6680	typografia	akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny akcydens manipulacyjny broszury i czasopisma
6	Biała Podlaska	białsko- podlaskie	34	6245	typografia	akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny akcydens manipulacyjny broszury oprawa monitorów, dzienników ustaw itp.
7	Łuków	siedleckie	29	5720	typografia	akcydens manipulacyjny akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny akcydens przemysłowy (metki, etykiety)
8	Tomaszów	zamojskie	41	8300	typografia	akcydens manipulacyjny akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny akcydens przemysłowy broszury i czasopisma oprawa monitorów, dzienników ustaw itp.
9	Bilgoraj	zamojskie	27	6860	typografia	akcydens manipulacyjny akcydens przemysłowy akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny
10	Radzyń	białsko- podlaskie	26	4930	typografia	akcydens manipulacyjny akcydens informacyjny nieoprawny
11	Puławy	lubelskie	17	4190	typografia	akcydens informacyjny oprawny i nieoprawny akcydens manipulacyjny
1-11	LZGraf.	6 woje- wództw	920	238100	typografia, offset, sitodruk	

technika typograficzna będzie sukcesywnie ograniczana na rzecz techniki offsetowej. Już w najbliższych latach część maszyn typograficznych arkuszowych zostanie przemieszczona z Zakł. Nr 1 do innych zakładów terenowych, natomiast na powierzchni produkcyjnej zajmowanej dotychczas przez przemieszczone maszyny typograficzne zostanie zainstalowana maszyna offsetowa zwojowa „Zirkon 66” prod. NRD z możliwością druku książek i czasopism dwustronnie w układzie 2+2 kolory jednocześnie z szybkością ok. 20 tys. obrotów/godz.

Planowana jest także modernizacja posiadanego parku maszyn offsetowych arkuszowych oraz odpowiednie wyposażenie stanowisk pracy maszynistów typograficznych i offsetowych. W dalszym ciągu będzie rozszerzany profil produkcji dziełowej wielobarwnej o wysokiej estetyce i jakości druku. Ograniczona będzie natomiast produkcja periodyków i czasopism typu książkowego oraz produkcja offsetowa mała-nakładowa. W przygotowalni offsetowej przewiduje się modernizację montażu oraz kopiarni, automatyzację procesów wywoływania filmów a także maksymalne wykorzystanie zdolności produkcyjnych urządzeń fotoreprodukcyjnych i fotoskładu. W/w przedsięwzięcie spowoduje poważny wzrost obsady kadrowej wydziału offsetowego.

W Zakł. Nr 1 przewiduje się dalsze rozszerzenie produkcji specjalistycznej poprzez zakup dodatkowej maszyny 2-kolorowej do druku etykiet samoprzylepnych oraz przejęcie produkcji sitodrukowej z Zakł. Nr 3. Planowana jest także częściowa wymiana oraz modernizacja wyposażenia technicznego wydziału introligatorni celem zwiększenia możliwości jej przepu-

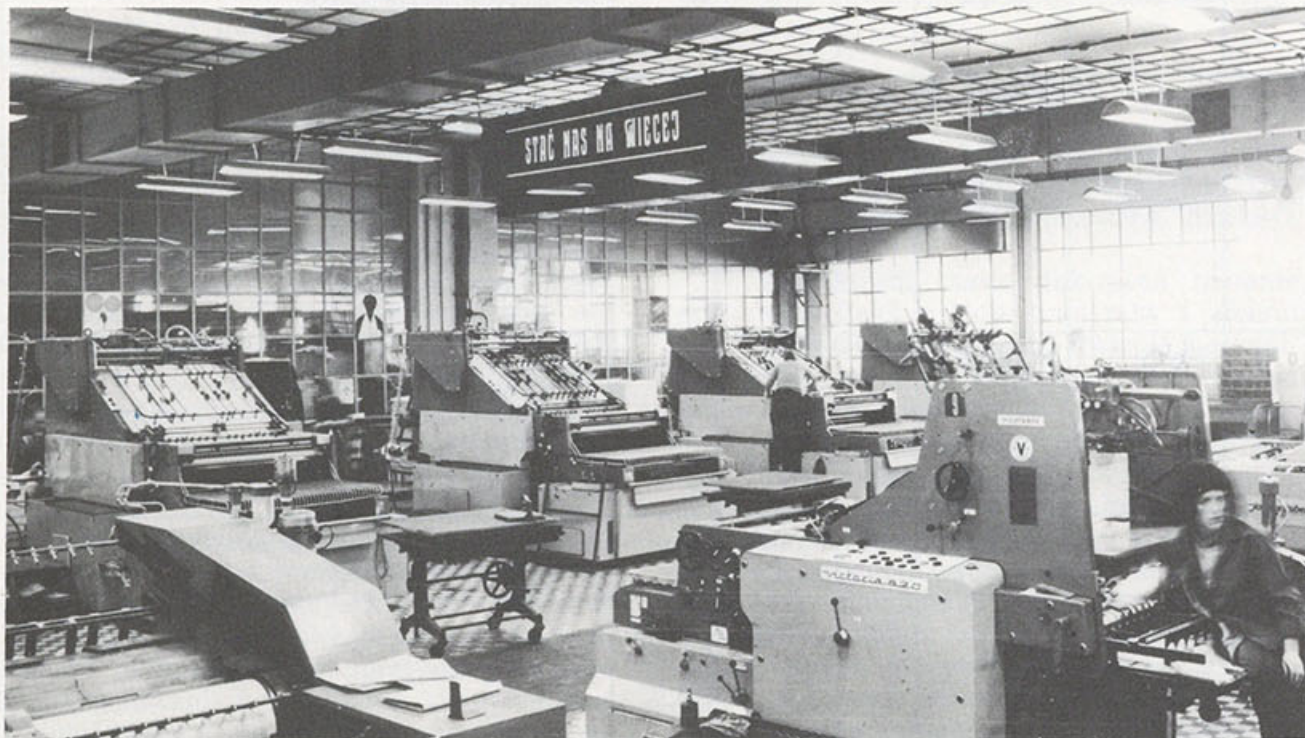
stowości szczególnie w zakresie produkcji dziełowej. Z konieczności (ciasnota produkcyjna), wydział introligatorni będzie się specjalizował w oprawie bezszwowej klejonej oraz oprawie zeszytowej. Mimo to w dalszym ciągu wydział ten będzie wąskim gardłem produkcyjnym Zakł. Nr 1 i rozwiązanie tego problemu bez budowy oddzielnego pawilonu produkcyjnego introligatorni będzie zadaniem bardzo trudnym.

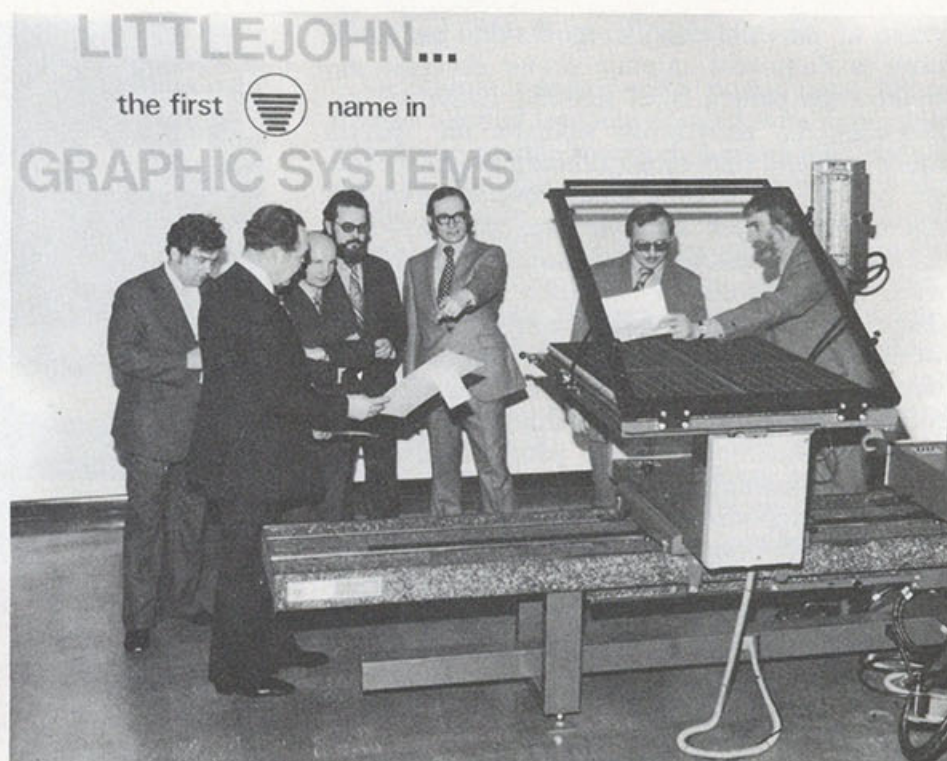
Zakład Nr 2 w Radomiu

Do niedawna jeden z najbardziej zaniedbanych zakładów poligraficznych w kraju ze względu na prymitywne warunki lokalowe oraz bardzo przestarzałe wyposażenie techniczne. Załoga zakładu od kilkunastu lat bezskutecznie oczekiwała poprawy warunków pracy I oto wreszcie w r. 1979 sytuacja w tym zakresie ulega znacznej poprawie. Gruntownej modernizacji i odnowieniu poddane zostają pomieszczenia zakładu przy ul. Żeromskiego. Przekazany zostaje do użytku duży budynek magazynowy przy ul. Dalekiej. W najbliższym czasie warunki techniczne i możliwości produkcyjne tego zakładu ulegną dalszej poprawie.

W zakładzie podstawowym pozostanie nadal produkcja typograficzna oparta w większości na nowych półformatowych maszynach typograficznych prod. NRD Victoria 820, zmechanizowany zostanie również częściowo proces pakowania produkcji gotowej, co ma szczególne znaczenie przy masowej produkcji akcydensu manipulacyjnego, którą realizuje omawiany zakład. Natomiast w r. 1980 dokonana zostanie adaptacja budynku magazynowego przy ul. Dalekiej na zakład produkcyjny z techniką

Hala maszyn typograficznych w Zakładzie Nr 1 widok ogólny.

Specjalistyczne szkolenie naszych pracowników na nowoczesnych urządzeniach fotoreprodukcyjnych w Anglii.

offsetową. Przewiduje się tutaj uruchomienie produkcji opakowań papierosowych i akcydensu przemysłowego w oparciu o posiadaną maszynę offsetową zwojową „Rubin” prod. NRD oraz produkcji akcydensu informacyjnego wydawniczego wielobarwnego dla potrzeb miasta i województwa w oparciu o maszyny offsetowe arkuszowe półformatowe przemieszczone tutaj z likwidowanego Zakł. Nr 3 w Lublinie. Planuje się również zorganizowanie niewielkiej przygotowalni offsetowej dla potrzeb tego zakładu. Nie przewiduje się natomiast większych zmian w Oddziale Zakł. Nr 2 w Kozienicach ze względu na brak odpowiednich pomieszczeń.

Zakład Nr 3 w Lublinie

Na przestrzeni ostatnich kilku lat Zakład Nr 3 przy ul. Przemysłowej rozwijał się bardzo dynamicznie. Uruchomiono tutaj szereg specjalistycznych technik i rodzajów produkcji, jak np. sitodruk, linie do produkcji wykrojników, produkcję tabliczek znamionowych oraz oprawę kalendarzy plakatowych i wieloplanszowych.

Zakład wyspecjalizował się również w produkcji etykiet i opakowań drukowanych techniką offsetową. Pomimo stosunkowo młodej i niedoświadczonej załogi oraz wielu unikalnych w przedsiębiorstwie maszyn i urządzeń, załoga tego zakładu osiąga bardzo dobre wyniki produkcyjne, tak pod względem ilości, jak i jakości produkcji. Wydajność pracy na 1 zatrudnionego kształtuje się tutaj na najwyższym poziomie w przedsiębiorstwie. Jednakże ze względu na planowaną w najbliższym czasie budowę trasy przelotowej N-S w Lublinie, zakład ten musi

ulec całkowitej likwidacji już w r 1980. Dlatego też w najbliższym czasie przewiduje się stopniowe przemieszczenie do innych zakładów maszyn i urządzeń wraz z zadaniami produkcyjnymi. I tak do Zakł. Nr 1 przemieszczona zostanie produkcja sitodrukowa oraz produkcja tabliczek znamionowych. Do Zakł. Nr 2 w Radomiu przemieszczone zostaną maszyny i urządzenia przygotowalni offsetowej i maszyny offsetowe. Do innych zakładów natomiast przeniesiona będzie produkcja wykrojników do sztancowania oraz oprawa kalendarzy. Kadra pracowników z Zakł. Nr 3 zostanie przesunięta do Zakł. Nr 1 oraz do Oddziału Zakł. Nr 3 w Lublinie, przy ul. Kościuszki 4.

W dalszym ciągu natomiast będzie modernizowany Oddział Zakł. Nr 3 w Lublinie, przy ul. Kościuszki 4. Przejmie on część funkcji pełnionej obecnie przez Zakł. Nr 3, szczególnie w zakresie usług dla ludności i instytucji miasta Lublina. Planuje się dalszą specjalizację zakładu w tym zakresie oraz poprawę warunków lokalowych przez przejęcie i zaadoptowanie dla potrzeb zakładu sąsiadujących z nim pomieszczeń mieszkalnych przyznanych LZGraf. przez Prezydenta miasta Lublina. Przewidziana jest także częściowa modernizacja posiadanego sprzętu produkcyjnego oraz obecnych pomieszczeń produkcyjnych.

Zakład Nr 4 w Zamościu

Drukarnia w Zamościu jest najstarszą ze wszystkich zakładów poligraficznych wchodzących w skład LZGraf. Prekursorem zakładu zamojskiego była drukarnia Akademii Zamojskiej założona prawie 400 lat temu. Od tamtego

czasu aż do dnia dzisiejszego zakład poligraficzny w Zamościu zajmuje prawe skrzydło zabytkowego pałacu byłej siedziby ordynacji zamojskiej. Ta zabytkowa siedziba nie sprzyja modernizacji i rozwojowi zakładu poligraficznego, ze względu na brak możliwości wprowadzenia nowoczesnych maszyn oraz dokonywania jakichkolwiek zmian w usytuowaniu zajmowanych pomieszczeń. W związku z powyższym dzięki przychylności władz miejskich i wojewódzkich uzyskano przydział innego lokalu wraz z przyległym terenem w Zamościu Sitańcu. Jeszcze w r 1979 planuje się przeprowadzenie niektórych ogniw produkcyjnych do nowo adaptowanych pomieszczeń. Natomiast w r 1980 rozpocznie się budowę nowej hali produkcyjnej oraz zagospodarowanie przydzielonego terenu dla potrzeb zakładu poligraficznego. W dotychczasowych pomieszczeniach drukarni planuje się zorganizowanie muzeum drukarstwa zamojskiego.

Zakład Nr 5 w Chełmie

Drukarnia „Zwierciadło” w Chełmie posiada również duże tradycje. Powstała ponad 50 lat temu. Tutaj w r 1944 drukowany był Manifest PKWN. Do niedawna zakład pracował w niewielkim ciasnym budynku przy ul. Lubelskiej, co poważnie ograniczało jego możliwości produkcyjne i uniemożliwiało modernizację parku maszynowego. Od czerwca 1979 r zakład poligraficzny został przeniesiony do specjalnie adaptowanego lokalu przy ul. Kolejowej przyznanego nam przez władze miejskie. Obecnie Zakład dysponuje kilkakrotnie większą powierzchnią produkcyjną, co umożliwiło jego

Linotyp N-141 zainstalowany w nowo uruchomionym Zakładzie Nr 5 w Chełmie.

gruntowną modernizację i uzupełnienie parku maszynowego. W najbliższym czasie Zakład będzie zatrudniał ok. 70 osób. Przewiduje się dalszy rozwój posiadanej techniki typograficznej oraz wprowadzenie do zakładu techniki offsetowej. Zakład będzie stopniowo przechodził z produkcji akcydensu manipulacyjnego na trudniejsze asortymenty produkcyjne.

Zakład Nr 6 w Białej Podlaskiej

Aktualnie załoga Zakładu nr 6 pracuje w bardzo trudnych warunkach lokalowych, w starym walcym się budynku mieszkalnym. Określone warunki uniemożliwiały dotychczas modernizację i rozwój zakładu. Stąd też w wyniku usilnych starań Dyrekcji przedsiębiorstwa i pomocy władz wojewódzkich w r 1979 podjęto prace przygotowawcze do budowy

Hala introligatorni w Zakładzie Nr 1 widok ogólny.

nowego zakładu poligraficznego w Białej Podlaskiej, przy ul. Orzechowej. Całość nakładów inwestycyjnych na budowę nowego zakładu wyniesie ok. 9,6 mln zł, z tego w robotach budowlano-montażowych 9,0 mln zł.

Uruchomienie nowego zakładu przewiduje się w r 1981. Będzie to zakład z dwoma technikami druku: typograficzną i offsetową, zatrudniający ponad 60 osób. Zabezpieczy on w pełni potrzeby miasta i województwa białkopodlaskiego na produkcję poligraficzną.

Uroczyste otwarcie nowego zakładu w Tomaszowie z udziałem I Sekretarza KW PZPR w Zamościu Tow. L. Maźnickiego i pierwszego zastępcy dyr ZPP K. Borysiuka.

Zakład Nr 7 w Łukowie

Do r 1978 Zakład nr 7 pracował w walcącej się ruderze w Łukowie przy ul. Świerczewskiego, w bardzo prymitywnych warunkach oraz na rozlatujących się maszynach drukarskich. Od roku ubiegłego przeniesiono zakład do adaptowanego na drukarnię budynku byłej Komendy Powiatowej MO w Łukowie przy ul. 1 Maja 12. Równoległe z działalnością produkcyjną w nowym zakładzie poligraficznym prowadzi się modernizację poszczególnych oddziałów produkcyjnych oraz uzupełnia się wyposażenie techniczne. W najbliższym czasie przeprowadzona zostanie w zakładzie kompleksowa modernizacja zecerni ręcznej oraz introligatorni. Ponadto zostanie zainstalowana winda towarowa umożliwiająca transport pionowy pomiędzy poszczególnymi oddziałami produkcyjnymi. Zakończenie kompleksowej modernizacji Zakładu nr 7 oraz dojście do pełnej zdolności produkcyjnej przewiduje się w r 1980.

Dotychczasowe nakłady na rozbudowę i modernizację zakładu wyniosły 6.279 tys. zł. Zakład posiada technikę typograficzną, skład linotypowy oraz duże możliwości techniczne umożliwiające realizację trudniejszego profilu produkcyjnego.

Zakład Nr 8 w Tomaszowie

Drukarnia tomaszowska posiadająca kilkudziesięcioletnią tradycję do niedawna pracowała również w bardzo trudnych warunkach. Podobnie jak dla załogi chełmskiej, również i dla załogi Zakładu poligraficznego nr 8 w Tomaszowie rok 1979 był rokiem przełomowym. W czerwcu bieżącego roku został bowiem przekazany do użytku nowy budynek drukarni przy ul. 1 Maja, do którego przeniesiono w całości zakład poligraficzny nr 8. Budowa nowego zakładu trwała ok. 4 lat, a nakłady inwestycyjne wyniosły 6.030 tys. zł, z tego w rbm 4.887 tys. zł. Zakład Nr 8 posiada nowoczesne wyposażenie techniczne w technice typograficznej. Docelowo będzie zatrudnionych tutaj ponad 70 osób. Stopniowo będzie wprowadzona do zakładu trudniejsza produkcja, tj. czasopisma, książki i broszury

Zakład Nr 9 w Biłgoraju

Zakład usytuowany jest w pomieszczeniach budynku przedsiębiorstwa produkcji metalowej w centrum Biłgoraja. Posiada jedną technikę druku typograficznego i zatrudnia poniżej 30 pracowników. Ze względu na brak odpowiedniego zaplecza magazynowego oraz ciągle kłopoty z instalacją elektryczną uniemożliwiającą wymianę lub instalowanie dodatkowych maszyn i urządzeń, Zakład nr 9 nie posiada aktualnie większych perspektyw rozwojowych. W najbliższym czasie naczelnym zadaniem będzie wymiana instalacji elektrycznej siłowej oraz częściowa modernizacja zakładu w dotychczasowych warunkach. Nie przewiduje się w aktualnych warunkach większych zmian w wyposażeniu i profilu produkcyjnym omawianego zakładu.

Aparat vertikalny „Ultravert 324” f-my Littlejohn Anglia)

*Nowy
zakład poligraficzny
w Tomaszowie Lubelskim.*

Zakład Nr 10 w Radzynie Podlaskim

Zakład zajmuje budynek jednopiętrowy po byłym Urzędzie Gminnym na przedmieściach miasta. Posiada technikę typograficzną oraz w większości przestarzały park maszynowy. Zakład charakteryzuje się niewłaściwym i przypadkowym rozmieszczeniem poszczególnych maszyn i urządzeń, co utrudnia przebieg procesów produkcyjnych i pogarsza warunki pracy załogi.

W r. 1980 przewiduje się całkowitą modernizację parku maszynowego oraz zmianę usytuowania poszczególnych ogniw produkcyjnych zgodnie z linią technologiczną. W zakładzie zostanie uruchomiony skład linotypowy. Na zapleczu zakładu wybudowana zostanie wiata magazynowa na składowanie materiałów i gotowej produkcji. W dalszym ciągu zakład będzie zajmował się produkcją akcydensu manipulacyjnego oraz akcydensu informacyjnego i produkcją pieczętniczą.

Zakład Nr 11 w Puławach

Aktualnie zakład zajmuje część budynku zabytkowej karczmy przy ul. Rybackiej 2. Jest to aktualnie jeden z najmniejszych zakładów przedsiębiorstwa. Wykonuje druki akcydensowe techniką typograficzną dla potrzeb miasta i regionu. Ze względu na adaptację całego budynku na zajazd turystyczny przewiduje się

przeniesienie zakładu poligraficznego do innych pomieszczeń, które zostaną w najbliższym czasie przydzielone przez władze miejskie. Dopiero wówczas będzie można przeprowadzić gruntowną modernizację oraz powiększyć produkcję i obsadę w/w zakładu, co niewątpliwie będzie konieczne ze względu na dynamicznie rozwijające się potrzeby w zakresie usług poligraficznych, z terenu miasta Puław oraz zachodniej części województwa lubelskiego.

Jak wynika z przedstawionych powyżej perspektyw rozwojowych poszczególnych zakładów produkcyjnych wchodzących w skład przedsiębiorstwa, Lubelskie Zakłady Graficzne będą rozwijały się w sposób dynamiczny, zgodny z przewidywanymi potrzebami na produkcję poligraficzną oraz ogólnokrajowymi kierunkami w tym zakresie. Przewiduje się w najbliższych latach zatrudnienie ogółem w LZGraf. powyżej 1000 osób oraz osiągnięcie sprzedaży produkcji ogółem wraz z papierem w wysokości ok. 300 mln zł. Naczelnym zadaniem w przedsiębiorstwie będzie dalsza poprawa jakości produkcji oraz lepsze wykorzystanie posiadanych zdolności produkcyjnych a także prawidłowa realizacja wytycznych planów i zamierzeń. Wymagać to będzie pełnej mobilizacji całej załogi i wszystkich służb przedsiębiorstwa. Jest to konieczna i jedyna droga dla zagwarantowania dalszego dynamicznego rozwoju Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN w kolejnych latach ich działalności.

Tadeusz Filipek

Wyniki ekonomiczne Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN w 35-leciu

Lubelskie Zakłady Graficzne im. PKWN w Lublinie są w chwili obecnej największym przedsiębiorstwem poligraficznym w regionie lubelskim oraz jedynym reprezentującym przemysł kluczowy. Zakłady te decyzją władz centralnych zostały powołane w 1944 roku pod nazwą Pierwszej Drukarni Państwowej, a następnie Lubelskich Zakładów Graficznych, w wyniku uspołecznienia i połączenia szeregu drukarni prywatnych: Estetyczna, Zakłady Graficzne J. Pietrzykowski, A. Szczuka, M. Kossakowska i chemigrafia.

W styczniu 1951 r. drukarnia Lubelskie Zakłady Graficzne została podzielona na dwa samodzielne przedsiębiorstwa. Lubelskie Zakłady Graficzne obejmujące wszystkie drukarnie znajdujące się na terenie województwa lubelskiego, z siedzibą w Lublinie, ul. Buczka 24, Lubelską Drukarnię Prasową obsługującą wszystkie urzędy, instytucje i uczelnie z terenu m. Lublina z siedzibą przy ul. Buczka 12.

Lubelska Drukarnia Prasowa, jako największa, zatrudniająca 62 pracowników, wcześniej upaństwowiona, posiadająca już dyrekcję i administrację objęła zarząd nad wymienionymi wyżej upaństwowionymi drukarniami i chemigrafia. Podstawowym problemem tego okresu, który utrudniał właściwą pracę jak i jej organizację był fakt, że LDP nie miała odpowiedniego lokalu. Poszczególne drukarnie, które weszły w jej skład, stały się oddziałami produkcyjnymi. Oddziały mieściły się w czterech punktach: przy ul. Dąbrowskiego, Kościuszki, 3 Maja i Krakowskim Przedmieściu, gdzie zainstalowano nowe maszyny rotacyjne dla druku gazet.

Jedynym rozwiązaniem tych trudności było wybudowanie dla Lubelskiej Drukarni Prasowej nowego pomieszczenia. Zapadła decyzja budowy, którą rozpoczęto w końcu 1952 roku, a ukończono w zasadzie w 1955 roku.

Koszt inwestycji wyniósł 18.167 tys. zł. Trwały jeszcze prace wykończeniowe w poszczególnych działach, gdy zainstalowano maszynę rotacyjną wraz z odlewarką i kalandrem. W lipcu 1956 roku nastąpiła przeprowadzka przestarzałych maszyn oraz personelu z poszczególnych oddziałów. Wprowadzono się do budynku przed formalnym oddaniem do użytku, zwalniając tym samym wykonawcę od naprawy usterek i uchybień, których przy budowie popełniono bardzo wiele.

Od tego momentu rozpoczął się dynamiczny rozwój zakładu. Systematycznie wzrastała produkcja, zatrudnienie oraz podnosiła się ranga i znaczenie przedsiębiorstwa. Należy podkreślić, że nazwa zakładu nie odzwierciedlała charakteru wykonywanych prac. Prócz składu i druku dziennika „Sztandar Ludu” organu KW PPR (później PZPR), którego pierwszy numer ukazał się dnia 13 marca 1945 roku oraz „Kuriera Lubelskiego” wychodzącego od 24 marca 1957 roku, zakład wykonywał wiele prac dzielowych oraz szeroki asortyment akcydensów. Park maszynowy jeszcze w 1956 roku był bardzo ubogi i przestarzały.

Wynikiem powyższego oraz niedopracowanej organizacji pracy była stosunkowo niska produkcja, jak również wydajność pracy. Dla przykładu w 1956 r. przy zatrudnieniu 194 pracowników uzyskano produkcję towarową w wysokości tylko 5.656 tys. zł, a wydajność pracy na jednego zatrudnionego ukształtowała się zaledwie na poziomie 29,2 tys. zł.

W miarę upływu czasu sytuacja zakładu ulegała stopniowej poprawie. Był to także wynik większego zainteresowania się jednostek nadrzędnych naszym przedsiębiorstwem. Dynamiczny rozwój przemysłu i ośrodków kulturalnych na Lubelszczyźnie spowodował większy popyt na usługi poligraficzne. Wszystkich zamówień zakłady nasze nie mogły zrealizować. Rozpoczęło się doinwestowanie przedsiębiorstwa. Instalowano bardziej wydajne, nowocześniejsze maszyny i urządzenia. Stary park maszynowy ulegał stopniowemu wycofaniu z eksploatacji.

Największe nasilenie modernizacji przypadło na lata 1966-1968. W wyniku energicznych starań kierownictwa zakładu dokonano złomowania lub upłynienia 27 najbardziej wyeksploatowanych maszyn na ogólną wartość około 6,5 mln zł. Jednocześnie w tym okresie zjednoczenie przekazało przedsiębiorstwu 25 nowoczesnych maszyn (głównie z importu), ogólnej wartości ponad 8 mln zł. Niezależnie od tego zrealizowano szereg najniezbędniejszych potrzeb z inwestycji własnych.

Przy dalszym z roku na rok wzrastającym zapotrzebowaniu na usługi poligraficzne rozwiązania te okazały się niewystarczające. Chociaż wyposażenie zakładów w maszyny i urządzenia uległo pewnej poprawie, to jednak w stosunku do potrzeb oraz do wyposażenia innych zakładów poligraficznych było

ono jeszcze dalece niedostateczne. Czynnikiem hamującym przeprowadzenie modernizacji w większym zakresie była szczupła i niewystarczająca w stosunku do potrzeb powierzchnia produkcyjna i magazynowa.

Kolejny, ważny etap w rozwoju LZGraf. przypada na początek lat siedemdziesiątych. Obejmuje on nadbudowę jednej kondygnacji nad budynkiem administracyjno-produkcyjnym, zagospodarowanie nadbudowanej kondygnacji oraz zwolnionych powierzchni I piętra i wysokiego parteru. W okresie tym następuje gruntowne unowocześnienie parku maszynowego, szczególnie w wydziałach drukujących oraz przygotowalniach typograficznej i offsetowej.

Po dokonanej w 1978 r. wymianie maszyn rotacyjnych można stwierdzić, że park maszynowy LZGraf. należy do najnowocześniejszych w Zjednoczeniu Przemysłu Poligraficznego.

Jednym z problemów znaczących dla prawidłowej działalności przedsiębiorstwa była sprawa zabezpieczenia odpowiedniej ilości kadry pracowników oraz ich kwalifikacji. Na przestrzeni istnienia zakładów wzrost zatrudnienia był bardzo powolny i stosunkowo, w porównaniu z dynamiką produkcji oraz wydajności pracy, niewielki.

Dużą pomocą w rozwiązywaniu trudnych zadań kadrowych było utworzenie od 1 września 1969 r. Wydziału Poligraficznego przy Zasadniczej Szkole Zawodowej w Lublinie. Ponadto problem braku kadr kierownictwo rozwiązuje częściowo poprzez szkolenie wewnątrzzakładowe, fundowanie stypendiów dla uczniów liceów poligraficznych, intensywnie prowadzoną akcją doszkalania oraz kierowania odpowiednich pracowników na studia poligraficzne za granicę.

W świetle jednak stałego niedoboru kadr duże

Rok	Produkcja towarowa w tys. zł	Zysk w tys. zł	Zatrudnienie w etatach	Wydajność pracy w tys. zł na 1 zatrudn.
1951	2.413	27	180	13,4
1956	5.656	722	194	29,2
1966	20.602	3.663	295	69,3
1975	80.591	6.881	379	212,6
1976	179.590	18.304	830	216,4
1977	208.732	23.521	862	242,1
1978	226.575	25.819	867	261,3

znaczenie posiada właściwe ich wykorzystanie, odpowiednie gospodarowanie czasem pracy oraz atmosfera pracy, sprzyjająca realizacji zadań. Rezultaty tych poczynań przedstawia powyższa tabela. W stosunku do roku 1956: zatrudnienie 1975 r. wzrosło o 195%, wydajność pracy o 728%, produkcja towarowa o 1.425%, a zysk o 953%. Z powyższego wynika, że tak dynamiczny wzrost produkcji towarowej został osiągnięty w minimalnym stopniu zwiększonym zatrudnieniem, a głównie wzrostem wydajności pracy.

Równocześnie ze wzrostem omawianych wskaźników wzrastały dynamicznie płace, co obrazują dane zawarte w poniższym wykresie za lata 1956-78.

W roku 1976 dokonano w Zjednoczeniu Przemysłu Poligraficznego zasadniczych przeobrażeń organizacyjnych, polegających na:

przyjęciu zakładów poligraficznych przemysłu terenowego,

przyjęciu nowych zasad ekonomiczno-finansowych i utworzeniu Wielkiej Organizacji Gospodarczej.

W konsekwencji Lubelskie Zakłady Graficzne im. PKWN przejęły zakłady b. Wojewódzkiego Przedsię-

Nasze najważniejsze
odznaczenia i wyróżnienia
dla zakładów w okresie 35-lecia

PRZ

DYPLOM UZNANIA

RADY MINISTRÓW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
PRYZNANY ZA

**PIERWSZE MIEJSCE
I NAJLEPSZE WYNIKI**

W OKRESIE
ROKU 1971

ZAKŁADZIE
LUBELSKICH ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH IM. PKWN

PRZEWODNICZĄCY
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

WARSZAWA

PREZES RADY MINISTRÓW

PRZEZ WSPÓŁZAWODNICTWO DO SOCJALIZMU

DYPLOM

UZNANIA

DLA

LUBELSKICH ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH
W LUBLINIE

ZA WYNIKI
WE WSPÓŁZAWODNICTWIE
O SZTANDAR PRZECHODNI RADY
I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW
DLA NAJLEPSZEJ ZAŁOGI
W PRZEMYSŁE POLIGRAFICZNYM
W ROKU 1977

DYPLOM

UZNANIA

DLA

LUBELSKICH ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH
im. PKWN

ZA WYNIKI
WE WSPÓŁZAWODNICTWIE
O SZTANDAR PRZECHODNI RADY MINISTRÓW
I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
DLA NAJLEPSZEJ ZAŁOGI
W PRZEMYSŁE POLIGRAFICZNYM
W ROKU 1975

DYPLOM

DLA
GRAFICZNYCH IMIENIA PKWN
W LUBLINIE

ZA ZAJĘCIE
TEGO MIEJSCA
SPÓŁZAWODNICTWIE
I CENTRALNEJ RADY MINISTRÓW
I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
DLA NAJLEPSZEJ ZAŁOGI
POLIGRAFICZNYM W ROKU
1968

Przewodniczący
Komisji
Opisobranowej

Elblina

DYPLOM

UZNANIA
PRYZNANY
LUBELSKIM ZAKŁADOM GRAFICZNYCH
im. PKWN
W LUBLINIE
ZA UZYSKANIE OSIĄGNIĘĆ
W MIĘDYZAKŁADOWYM
WSPÓŁZAWODNICTWIE
O KULTURĘ
I BEZPIECZENSTWO PRACY
W ROKU 1977

DYPLOM

dla
RADY ZAKŁADOWEJ
*Lubelskich Zakładów Graficznych
im. P.K.W.N.*

za uzyskanie
I MIEJSCA

W MIĘDYZAKŁADOWYM WSPÓŁZAWODNICTWIE
o tytuł
NAJLEPIEJ PRACUJĄCEJ RADY
Związku Zawodowego Pracowników
w pierwszej grupie przedsiwzięcia
w roku 1978

OBRONA CYWILNA W SŁUŻBIE NARODU

DYPLOM

dla
Zakładowego
Oddziału Samoobrony
L.Z. Graf. im. PKWN

Z okazji
XXV-lecia Obrony Cywilnej
za aktywną działalność
w dziedzinie rozwoju i umacniania
samoobrony
w Lubelskich Zakładach Graficznych
im. PKWN

URZĄD MIĘDZYGOSPODARSTWA
W LUBLINIE

OBRONA

UCHWAŁA
PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W LUBLINIE
Z DNIA 16. VII. 1969

NADAŁE SIĘ

Lubelskim Zakładom Graficznym
im. PKWN w Lublinie
ZŁOTĄ ODZNAKĘ HONOROWĄ
ZA SŁUŻBĘ DLA LUBLINA

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W LUBLINIE
mgr inż. MIECYSŁAW MERTIN

LUBLIN, 16 lipca 1969

PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ
RADY NARODOWEJ
W LUBLINIE

PRYZNAJE DLA

LUBELSKICH ZAKŁADÓW
GRAFICZNYCH
W LUBLINIE

NAGRODĘ WOJEWÓDZKĄ
1969
ROKU

ZA CAŁOKSZTAŁT DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE
PRAC POLIGRAFICZNYCH

PRZEWODNICZĄCY
PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ

mgr inż. RYSZARD WOJCIK

LUBLIN, 22 LIPCA 1969

PRYZNAJE SIĘ

LUBELSKIM ZAKŁADOM GRAFICZNYM
IM. PKWN
W LUBLINIE

WOJEWÓDZKA NAGRODĘ
SPOŁECZNO-KULTURALNĄ
1979 R.

ZA CAŁOKSZTAŁT DZIAŁALNOŚCI

WOJEWÓDZA
LUBELSKI
mgr inż. MIECYSŁAW PIETR

PRZEWODNICZĄCY
WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ
mgr inż. WŁADYSŁAW BIER

LUBLIN, WRZEŚNIEN 1979 R.

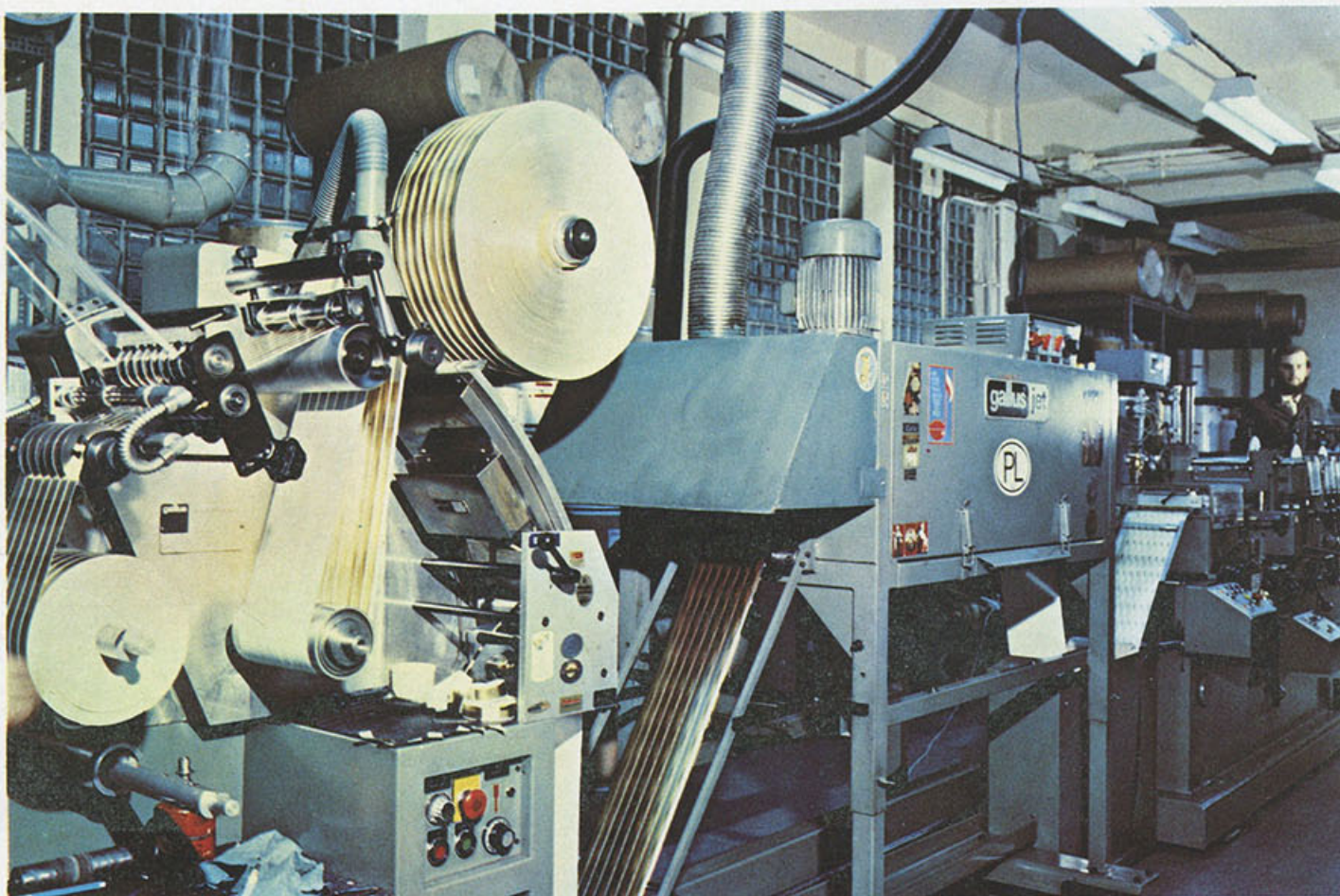
*Pomnik Bolesława Bieruta — pierwszego Prezydenta PRL — odsłonięty w Lublinie w 35 rocznicę powstania
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*

Budynek Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN w Lublinie przy ul. Unickiej 4 po zakończonej modernizacji

Narada dyrekcji i aktywu zakładowego

Maszyna do druku etykiet samoprzylepnych szwajcarskiej firmy Gallus

Ekspozycje stanowiące przykłady produkcji wykonywanej w zakładzie nr 1

Lublin — panorama Starego Miasta

Lubelska Spółdzielnia Mieszkaniowa — miejsce zamieszkania wielu naszych pracowników

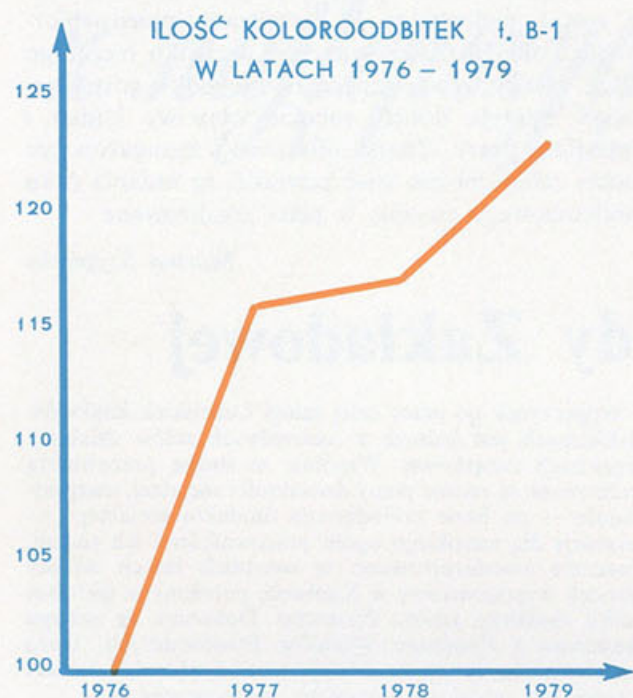

Zalew Żemborzycki — miejsce czynów społecznych i wypoczynku naszej załogi

Kalinowszczyzna — dzielnica, w której znajduje się zakład nr 1

biorstwa Usług Poligraficznych w Lublinie oraz Kozienice, podporządkowane uprzednio WPUP w Kielcach a następnie b. Radomskie Zakłady Graficzne.

W chwili obecnej Lubelskie Zakłady Graficzne im. PKWN wykonują ok. 30% produkcji dla wydawnictw centralnych, w tym głównie w takich asortymentach jak książki i broszury, czasopisma, akcydens wydawniczy nieoprawny (plakaty filmowe, kalendarze i druki eksportowe). Pozostała część produkcji przeznaczona jest dla potrzeb wydawnictw i zleńcówdawców miejscowych z terenów województw: lubelskiego, radomskiego, siedleckiego, białkopodlaskiego, chełmskiego i zamojskiego. Są to głównie takie asortymenty produkcji jak miejscowe gazety i czasopisma, opakowania z nadrukiem oraz akcydensy, zlecane przez instytucje i zakłady przemysłowe regionu.

Lubelskie Zakłady Graficzne od szeregu lat nie tylko systematycznie wykonują zadania planowe, ale je przekraczają. Jest to wynik modernizacji, coraz lepszego stanu technicznego parku maszynowego, poprawy organizacji i zarządzania oraz wydajniejszej pracy załogi. Dynamizowanie efektów gospodarowania występuje w przedsiębiorstwie jako całości oraz we wszystkich podległych zakładach i oddziałach produkcyjnych.

Udział zakładów w wynikach przedsiębiorstwa w zakresie sprzedaży, produkcji rzeczowej, zatrudnienia, akumulacji oraz wydajność pracy przedstawiają załączone tabele.

Podstawowym zakładem w przedsiębiorstwie jest Zakład nr 1 w Lublinie. Realizuje on około 52% sprzedaży, ponad 82% produkcji rzeczowej, mierzonej ilością koloroodbitek formatu B-1. Wykonuje się tutaj całą produkcję gazetową, dzielową oraz wszystkie czasopisma. Stąd także wychodzą wielokolorowe pozycje, wykonywane techniką offsetową oraz etykiety samoprzylepne produkowane na maszynie „Gallus”

W Zakładzie Nr 3 realizowana jest większość asortymentu opakowań, wykonywana na maszynach offsetowych oraz sitodruku. Nowością w tym zakładzie jest linia do wykrojników firmy „Sandvik”

W pozostałych zakładach przeważa zdecydowanie produkcja akcydensowa a szczególnie akcydensu manipulacyjnego.

Zadania w zakresie sprzedaży w 1978 roku zostały przez przedsiębiorstwo wykonane w wysokości 227 mln zł, co stanowi wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 17 mln zł. Wzrost zadań w ujęciu wartościowym jest ściśle powiązany ze zwiększaniem produkcji rzeczowej. W okresie omawianym, zgodnie z zaleceniami oraz aktualnymi potrzebami, dokonano w profilu produkcji poważnych zmian. Zmiany te polegają na znacznym ograniczeniu udziału drobnych akcydensów na rzecz zwiększenia produkcji dzielowej.

Wydajność pracy na 1 zatrudnionego, osiągnięta w naszych zakładach jest jedną z najwyższych wśród przedsiębiorstw zgrupowanych w Centrali Zjednoczenia. Stanowi to wynik pozytywnego ukształtowania się trzech czynników: dynamizowania wielkości sprzedaży, właściwego gospodarowania czasem pracy maszyn i ludzi oraz niepełnego wykorzystywania planowanego zatrudnienia.

Zestawienie podstawowych wskaźników ekonomicznych wykonanie 1978 r. wg zakładów

Zakład	Zatrud.	Wskaźnik struktury	Wyd. pracy liczona na 1 zatrudn.	Akumul. na sprzed. w tys. zł.	Wskaźnik struktury
		zatrudn.			akumulacja
Nr 1 Lublin	364	42,0	181.379	9.307	22,6
Nr 2 Radom	130	15,0	173.562	7.574	18,3
Nr 3 Lublin	84	9,7	274.405	11.183	27,1
Nr 4 Zamość	31	3,6	219.645	3.693	9,0
Nr 5 Chełm	34	3,9	177.265	2.436	5,9
Nr 6 Biała					
Podl.	31	3,5	150.677	1.255	3,0
Nr 7 Łuków	21	2,4	155.524	759	1,8
Nr 8 Tomaszów	31	3,6	157.000	1.495	3,6
Nr 9 Biłgoraj	28	3,2	165.750	1.636	4,0
Nr 10 Radzyń	25	2,9	131.720	868	2,1
Nr 11 Puławy	18	2,1	157.778	1.056	2,6
Zarząd	70	8,1	x	x	x
Ogółem	867	100,0	170.760	41.262	100,0

Zestawienie podstawowych wskaźników ekonomicznych wykonanie 1978 r. wg zakładów

Zakład	Sprzedaż ogółem tys. zł	Wsk. strukt. sprzedaż ogółem	Sprzedaż bez pap. tys. zł	Wsk. strukt. sprzedaż bez pap.	Prod. w tys. k o B-1	Wsk. strukt. Prod. k o B1
Nr 1 Lublin	117.659	51,9	66.022	44,6	311.828	82,6
Nr 2 Radom	33.669	14,8	22.563	15,2	30.393	8,1
Nr 3 Lublin	28.253	12,5	23.050	15,6	13.339	3,5
Nr 4 Zamość	8.510	3,8	6.809	4,6	3.441	0,9
Nr 5 Chełm	7.211	3,2	6.027	4,1	2.077	0,6
Nr 6 Biała P.	5.562	2,5	4.671	3,2	1.889	0,5
Nr 7 Łuków	4.629	2,0	3.266	2,2	2.843	0,8
Nr 8 Tomaszów	6.592	2,9	4.867	3,3	3.393	0,9
Nr 9 Biłgoraj	6.504	2,9	4.641	3,1	3.859	1,0
Nr 10 Radzyń	4.361	1,9	3.293	2,2	2.455	0,6
Nr 11 Puławy	3.625	1,6	2.840	1,9	1.870	0,5
Ogółem	226.575	100,0	148.049	100,0	377.387	100,0

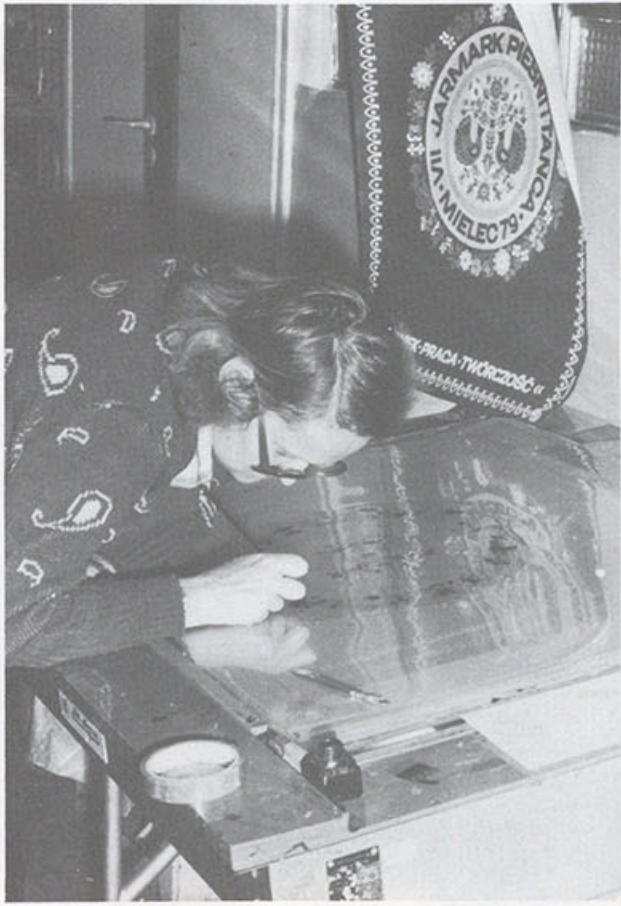
*Zofia Kańczugowska
preparator
wyrobów introligatorskich
Zakład Nr 3
ul. Przemysłowa*

*Wiktor Muda
składacz ręczny Wydział Typograficzny*

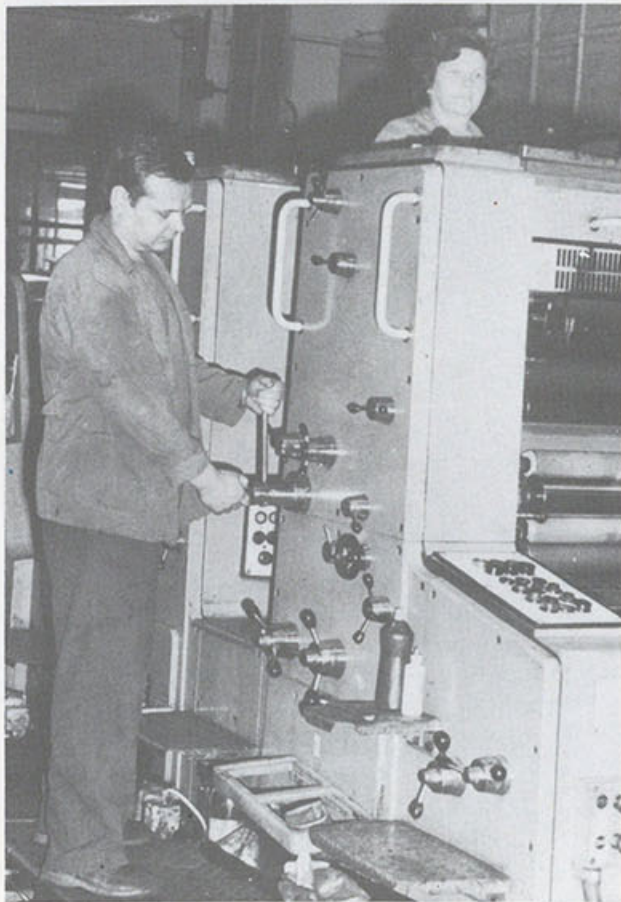
*Tadeusz Budynkiewicz
brygadzysta, składacz ręczny Wydział Typo.*

Teresa Rubaj
retuszer offsetowy Zakład Nr 3 ul. Przemysłowa

Waclaw Kopeć
maszynista rotacyjny Wydział Gazetowy

Waldemar Istok
maszynista offsetowy Wydział Offsetowy

Krystyna Kieraga
operator maszyn Wydział Typograficzny

*Jacek Zajczkowski
składacz ręczny
Zakład w Chelmie*

*Józef Banaszek
składacz ręczny Zakład w Pulawach*

*Andrzej Michalski
składacz maszynowy Zakład w Pulawach*

Bogdan Pieniak
składacz maszynowy Zakład w Łukowie

Maria Bielecka
introligator Wydział Introligatori

Zofia Zarzycka
operator maszyn introligatorskich Zakład
w Łukowie

Adolf Gnieciak
brygadzysta, konserwator maszyn offsetowych
Wydział Gl. Mechanika

Miroslaw Romaniuk
uczeń Zakład w Białej Podlaskiej

Edmund Trojanowski
stereotyper Wydział Gazetowy

Jadwiga Batalińska
operator maszyn typograficznych Zakład
w Chełmie

Jan Zastapilo
brygadzista, introligator Zakład w Chełmie

Ryszard Kocot
fotograf Zakład Nr 3 ul. Przemysłowa

Skład osobowy załogi Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN w roku jubileuszowym

DYREKCJA

Malinek Kazimierz
Filipek Tadeusz
Bieńko Tadeusz
Szypulski Marian
Musik Piotr

Pracownicy inżynieryjno- -techniczni

Chamrat Helena
Czerwonka Romuald
Duda Krzysztof
Długosz Henryk
Glanowska Anna
Gutek Anna
Golianek Tadeusz
Głodzik Paweł
Klimek Jan
Kowalski Edward
Król Zbigniew
Kobzak Antoni
Kowalik Krzysztof
Klimkowska Maria
Kula Roman
Lenarczyk Wiesław
Mostrąg Emilian
Masznicz Jacek
Mamczarz Stanisław
Olech Mirosław
Piwowarska Halina
Piwowarski Krzysztof
Pokój Maria
Pazur Teresa
Plichta Zofia
Sygar Zbigniew
Skrzymowska Aldona
Santor Edward
Skwarek Stanisław
Sobieszek Janina
Szymczyk Antonina
Todorowska Halina
Tataczak Maria
Trojanowski Ryszard
Wójcik Henryk
Włodarski Roman
Werner Janina
Winczura Urszula
Zając Elżbieta

Pracownicy administracyjno- -biurowi

Bancerz Jerzy
Bielak Józef
Boguszewska Weronika

Bednarczyk Jan
Bąk Maria
Czubak Halina
Chymosz Mieczysław
Chruścik Krystyna
Dąbrowski Witold
Dubiel Halina
Faldyga Elżbieta
Gabryel Zdzisław
Jędrak Romualda
Kręgliński Marian
Kolanicki Janusz
Krawczyński Tadeusz
Koszalka Danuta
Lis Włodzimierz
Lorenc Janina
Mikula Kazimiera
Maksym Anna
Majewska Janina
Patejuk Zofia
Pawelska Danuta
Ptasińska Teresa
Różycka Maria
Rakazy Wiesława
Siudak Halina
Stworowski Władysław
Sagan Henryka
Sikora Wiesława
Szabla Wiesław
Szczurek Stanisław
Staniak Grażyna
Tomkiewicz Janina
Tarkowski Wojciech
Urbański Zbigniew
Wilkońska Lucyna
Wierchalska Anna
Wojdat Maria
Zwolak Zofia
Zagula Henryka
Żelazek Helena
Żelazek Maria

Wydział Gazetowy

Arteniuk Aleksander
Budzyńska Elżbieta
Buza Marek
Bogdański Jerzy
Bednarczyk Janusz
Cukrowski Zbigniew
Całużyński Janusz
Całużyński Waldemar
Dobrowolski Henryk
Dudek Wiesław
Fronczak Aleksandra
Frankiewicz Stanisław
Filipowicz Stefan

Guz Halina
Glińska Halina
Górnicki Bogusław
Gliński Andrzej
Galbarczyk Paweł
Grudziński Marian
Dubiel Halina
Kieraga Janusz
Kopeć Waclaw
Kwieciński Zbigniew
Kępa Konstanty
Kazimierczak Zbigniew
Kucko Władysław
Kuręda Eugeniusz
Krzywicki Piotr
Kosiarczyk Dariusz
Leśniewski Tomasz
Łukasik Andrzej
Mącik Edward
Michalek Jadwiga
Mordoń Grzegorz
Możdżeń Mieczysław
Mazur Andrzej
Miga Zdzisław
Melgieś Jerzy
Miżolebski Leonard
Nieoczym Tadeusz
Olchowy Czesław
Parakowski Ryszard
Prościński Waldemar
Rybicka Maria
Rusinek Wiesław
Rola Tadeusz
Rymarczuk Antoni
Skiba Stefan
Skiba Zdzisław
Stasiak Zbigniew
Stasiak Krzysztof
Serewa Jan
Suski Jan
Szmidt Henryk
Trojanowski Edmund
Uchański Zbigniew
Wójcik Edward
Włosek Andrzej
Witkowski Bogdan
Wójcik Bożena
Wojniak Aleksander
Zięba Stanisław
Zablocki Czesław

Wydział Typograficzny

Bieniek Bogusława
Bilik Marzena
Bocian-Maksymiuk Mirosława
Blicharz Gabriel
Blicharz Maria

Bargielski Bogdan
Bargielska Władysława
Budyńkiewicz Tadeusz
Cybula Leokadia
Drutowicz Witold
Fuszara Bogdan
Furman Zbigniew
Furman Teresa
Górska Elżbieta
Goździuk Jan
Golec Jerzy
Hoduń Irena
Iwaniuk Janusz
Jasińska Stanisława
Janiszewski Wiesław
Jończyk Tomasz
Jabłoński Władysław
Jarosławski Kornel
Korecka Alina
Kieraga Krystyna
Krasa Barbara
Kosiorek Danuta
Kulmaga Stanisław
Kolak Hanna
Krupska Anna
Kolek Alicja
Kowalska Anna
Kośmider Jerzy
Kasperek Grażyna
Lal Wanda
Lesiewicz Andrzej
Łuszczak Bożena
Łuczywek Andrzej
Łapaj Gabriela
Mazurek Krzysztof
Miżolebska Maria
Mamczarz Marian
Muda Wiktor
Melgieś Janina
Malinowski Kazimierz
Mańko Eleonora
Nastulak Halina
Nastulak Zbigniew
Nakonieczna Jolanta
Niemeček Wiesław
Piwowarski Dariusz
Piotrowski Marian
Podstawka Helena
Pawelczak Henryk
Pociałin Krystyna
Psujek Mieczysław
Ryłko Janina
Rozwadowska Maria
Rycyk Waldemar
Ruciński Janusz
Rokicka Irena
Rzepecki Jerzy
Sobiech Zenon

Statek Jolanta
Szejke Grażyna
Siwek Grażyna
Siebielec Genofewa
Siczek Feliksa
Siusta Zbigniew
Szymczyk Alfred
Scibure Anna
Świetlicka Elżbieta
Świątek Genowefa
Trzaskowski Edmund
Todorowski Sławomir
Uchańska Helena
Wójtowicz Jacek
Wąsala Zbigniew
Wróblewska Krystyna
Witkowski Jerzy
Wielgos Kazimiera
Wodyk Bogusław
Wcisek Anna
Winiarski Marian
Zan Teresa
Zajdlie Irena
Zagórska Barbara
Zadora Zbigniew
Zdanowicz Andrzej
Ziaro Maria
Zmitrowicz Alicja

Wydział Offsetowy

Baldyga Leszek
Chyrchel Józef
Chmiel Teresa
Choina Władysław
Dziermagowska Irena
Furtak Ewa
Fijałkowska Hanna
Fijałkowski Zenon
Gwarda Wiesława
Grzywnowicz Janusz
Gładysz Halina
Gustaw Teresa
Gołębiowski Ryszard
Istok Waldemar
Jankowska Halina
Janczak Krystyna
Jelonek Urszula
Kwietniewska Danuta
Kotula Irena
Kreglicka Danuta
Kowalczyk Teresa
Kozak Helena
Król Elżbieta
Kasprzak Sławomir
Kącewicz Bartłomiej
Karpik Edward
Kluch Marek
Konowalek Jadwiga
Lipińska Teresa
Lembryk Zofia
Lipowicz Teresa
Łapińska Maria
Mroziak Krzysztof
Majdan Janina
Mamcarz Maria
Mazurkiewicz Danuta
Mgłowska Łucja
Mazur Maria
Niedźwiadek Leszek
Nowak Maria
Nakonieczny Grzegorz
Olchowy Krzysztof
Paćkowska Małgorzata
Pasek Julianna
Pental Zofia
Puła Teresa
Pcionek Urszula
Pieczykolan Jan

Rudź Barbara
Rec-Bojarska Elżbieta
Sadowski Wojciech
Sasadeusz Ryszard
Sasadeusz Anna
Saba Grażyna
Skrobas Sabina
Szalast Regina
Szymczyk Leszek
Sidor Teresa
Siarkowska Genowefa
Tarnowska Barbara
Twardzik Wiesława
Tryk Teresa
Tatara Teresa
Włodarczyk Anna
Włodarczyk Ireneusz
Wesołowski Edmund
Wizeruk Ewa
Wysokińska Elżbieta
Wielgos Ryszard
Wójcik Irena

Wydział Introligatorni

Arbaczevska Jadwiga
Bojanowicz Teresa
Banach Marek
Buszko Józefa
Bielecka Maria
Czubiel Mariola
Czajkowska Regina
Chojnacki Ryszard
Cichalewska Wioletta
Domańska Zofia
Drwał Stefania
Flis Krystyna
Flak Halina
Grzegorzczak Anna
Gap Urszula
Hurkała Hanna
Jabłońska Maria
Kowalski Marian
Koziej Maria
Krawczyk Janina
Kielsznia Jerzy
Kafara Halina
Kwaśniak Bożena
Lipa Elżbieta
Łoś Jadwiga
Łotecka Romualda
Nakonieczna Anna
Maj Justyna
Majewska Barbara
Michalik Anna
Mucha Danuta
Marczak Halina
Małkowska Józefa
Orłowska Ewa
Ostapowicz Elżbieta
Olszak Regina
Ochal Zdzisława
Prościńska Wiesława
Rzucidło Jan
Szewczak Anna
Samczuk Maria
Sonenburg Maria
Skórska Janina
Suchodół Franciszka
Szafranec Tadeusz
Świdarska Kazimiera
Tchórz Zofia
Urbaś Anna
Wójcik Renata
Wójcik Marianna.

Komórka Kontroli Jakości

Kubina Stanisława
Olszewska Anna
Sowińska Elżbieta

Ekspedycja

Bogut Zenon
Chalas Teresa
Jaruga Bronisława
Kurowski Edmund
Puczyński Leszek
Rozwód Jan
Szurgociński Władysław
Szkodziak Janusz

Dział Gł Mechanika

Adamczyk Kazimierz
Beger Mieczysław
Blotniak Tadeusz
Bartoskiński Wojciech
Czajkowski Henryk
Denisow Jerzy
Franczak Elżbieta
Gnieciak Adolf
Galaciński Sławomir
Irga Jan
Izdębski Zbigniew
Kowal Witold
Kowalczyk Józef
Kobzak Antoni
Kieraga Wojciech
Kozłowski Jan
Lasek Tadeusz
Lisek Józef
Makowski Mieczysław
Madej Sławomir
Martyna Henryk
Mańka Eugeniusz
Pachol Włodzimierz
Pazur Stefan
Serwin Tomasz
Stepczuk Stanisław
Saba Krzysztof
Słowikowski Henryk
Torój Stefan
Wasilewicz Tadeusz
Zieliński Mirosław
Zarzycki Waldemar

Sekcja Remontowo- -Inwestycyjna

Galas Józef
Juchta Kazimierz
Kędzierski Waldemar
Ochal Józef
Pikul Stanisław
Sulowski Adolf
Ślusarski Stanisław

Dział Zaopatrzenia i Transportu

Biliński Czesław
Bojarski Zdzisław
Czubański Stefan
Golański Andrzej
Jurak Bolesław
Jacecki Ryszard
Kalisz Helena
Łbik Józef
Ostrowski Stanisław
Poręba Jerzy
Szewczyk Mirosław
Waleniak Piotr

Dział Administracyjno- -Gospodarczy

Błaziak Irena
Czarnota Apolonia
Golan Jadwiga
Gołębiowska Anna
Gołębiowski Andrzej
Gologocka Grażyna
Górna Halina
Imbirowicz Krystyna
Kasperek Maria
Kielbowicz Antoni
Kielbowicz Eugeniusz
Machul Danuta
Orzechowska Genowefa
Radecka Maria
Szewczyk Genowefa
Szewczyk Jan
Sikora Maria
Śliwa Halina
Wadowska Jadwiga
Wrona Jan
Zgierski Czesław

Zakład Nr 2 Radom

Anduła Gabriela
Adamczyk Jerzy
Bochenek Stanisława
Bednarski Zygmunt
Bidas Jadwiga
Baldys Andrzej
Biełkowska Ewa
Chmielewska Anna
Chrzanoska Kamila
Czerski Tomasz
Chmielewska Elżbieta
Czerska Dnuta
Charzewska Stanisława
Czabak Sławomir
Duszyński Andrzej
Dyjo Władysław
Dudek Natalia
Faliszewska Stefania
Flont Sławomir
Frydrych Antonina
Gregorek Barbara
Głuszek Krystyna
Gładki Henryk
Gogolowicz Marian
Gajewska Janina
Ginał Andrzej
Grabowska Aleksandra
Górczyński Zbigniew
Gorczyca Janina
Gryz Jadwiga
Gębski Janusz
Grzyb Leszek
Hebda Włodzimierz
Iwański Wiesław
Jaskulski Stefan
Jankowski Jerzy
Jung Janina
Jachimkowski Dariusz
Jóźwik Irena
Koczoł Janina
Klocek Władysław
Krajewski Wiesław
Kaczor Joanna
Karaś Jadwiga
Kolibabka Zbigniew
Kozielec Tadeusz
Król Maciej
Karaś Halina
Kowalczyk Bogusław

Krajewska Regina
Kaczmarzyk Alicja
Kielbasa Waclaw
Kot Marianna
Kurowski Arkadiusz
Karaś Waldemar
Kobiela Janina
Krawczyk Grażyna
Kosior Anna
Kocińska Janina
Kwiatek Stanisław
Kiepas Ewa
Lewandowski Henryk
Lenart Krystyna
Łęcka Bronisława
Majerczak Stanisław
Maciejko Tomasz
Mierzwa Maria
Mosionek Jadwiga
Michalski Stanisław
Mierzejewska Maria
Maciejko Mirosław
Molik Katarzyna
Majchrzak Krystyna
Michrowska Zuzanna
Moczulski Andrzej
Maciąg Piotr
Mazur Lesław
Molenda Bożena
Nowakowska Stanisława
Nowicka Maria
Owczarek Tadeusz
Orzechowski Wiesław
Otrębowski Marian
Oldyńska Małgorzata
Okrój Zofia
Pokusa Józef
Pokusa Anna
Podgórski Ryszard
Perkuszewska Alicja
Plachta Andrzej
Pawlak Mirosław
Piasta Tomasz
Pośnik Małgorzata
Pośnik Anna
Prokop Jadwiga
Paduch Halina
Pawłowski Paweł
Rekliński Edward
Reklińska Halina
Rybak Edmund
Rak Elżbieta
Stanikowski Józef
Szymczyk Bogusław
Sobieniecka Halina
Stawczyk Zofia
Strzelczyk Helena
Sudziński Marian
Sobień Antoni
Soból Jan
Szymańska Marianna
Skrzypek Jerzy
Szot Marek
Środa Marianna
Tatar Jan
Trzaskoma Bogusław
Trzeciak Halina
Trybulski Jerzy
Trojanowska Jadwiga
Tucka Teresa
Woźniak Henryk
Wielgus Krystyna
Woźniak Małgorzata
Wierciński Andrzej
Winiarska Genowefa
Wrona Danuta
Warchołowski Jan
Wojcieszka Anna
Wójcik Kazimiera

Wasieczko Janina
Zalęcki Kazimierz
Zajączkowski Zygmunt
Zawadzka Anna
Zdrał Antoni
Żarnowska Janina

Oddział Typograficzny

Kozienice

Cwil Roman
Czaja Teresa
Cieślak Danuta
Janeczek Tadeusz
Łakomski Andrzej
Milcarz Marianna
Stępień Wiesława
Szmidt Stanisława
Zielona Małgorzata

Zakład Nr 3 Przemysłowa

Banasik Barbara
Błaziak Jerzy
Bystrek Marianna
Baran Barbara
Brzozowska Kazimiera
Czajkowska Mirosława
Dudek Stefania
Dudak Małgorzata
Dziadosz Jadwiga
Gnyp Alina
Gołębiowski Sławomir
Galiński Józef
Gmurkowski Franciszek
Jastrzębska Bogumiła
Janusz Barbara
Kozłowski Stanisław
Krasoń Zbysław
Kieroń Maria
Kocot Ryszard
Kędziora Zofia
Kańczugowska Zofia
Klimek Marian
Kasperek Danuta
Kołodziejska Krystyna
Kuwałek Antoni
Lech Roman
Łopacka Barbara
Łucka Waldemar
Małolepszy Jan
Mazurek Tadeusz
Misztal Krystyna
Mączka Barbara
Michalak Jan
Migdzińska Bożena
Pawlak Halina
Piotrowicz Halina
Płowaś Kazimierz
Popłoński Wiesław
Podlaska Irena
Pol Mirosław
Rubaj Teresa
Schab Zofia
Stafijowska Maria
Staszczak Eugenia
Sulek Jadwiga
Solowiej Danuta
Stachyra Czesława
Strózek Franciszek
Tomczyk Zbysław
Turecki Jerzy
Włodarczyk Elżbieta
Włosek Halina
Wójcik Irena
Wysocki Jerzy
Wyka Zofia
Zboch Jan

Oddział Kościuszki

Aleksandrowicz Marian
Brylewicz Teresa
Cioczek Ewa
Janek Marta
Jedut Maria
Kobelarz Mirosław
Kolbuszewska Halina
Kocot Marek
Kruszyńska Elżbieta
Leus Jan
Morawik Mirosław
Namiota Kazimierz
Narkun Zbigniew
Nieżgoda Irena
Ocias Krystyna
Ochnik Barbara
Pastuszko Wanda
Rosiak Mieczysław
Salek Halina
Turkowska Ewa
Wilczewski Jan
Włodarczyk Jacek
Włosek Halina

Zakład Nr 4 Zamość

Basaj Hieronim
Bilant Helena
Chudoba Edward
Cybula Izabela
Dragan Krystyna
Feręszkiewicz Grażyna
Greszta Janusz
Gac Laura
Jakubczak Henryka
Kawalek Lucyna
Kaplun Janina
Kierepka Urszula
Klimczewski Stefan
Kwapisz Elżbieta
Litwińczuk Janina
Łuczka Mirosław
Mazur Władysław
Mulawa Ryszarda
Marcola Marek
Maksymowicz Barbara
Pokrywka Maria
Rorat Teresa
Skiba Stefan
Szewczuk Marianna
Szulakiewicz Marek
Świca Jolanta
Świca Zofia
Tiuryn Mirosław
Tiuryn Andrzej
Tama Małgorzata
Wodyk Jerzy
Zastąpiło Jan
Zukowski Adam

Zakład Nr 5 Chełm

Batalińska Jadwiga
Binio Feliks
Bogacz Waldemar
Babicz Julianna
Ćwiek Zofia
Ćwiek Józefa
Dąbrowski Henryk
Duda Ewa
Gołębiowski Kazimierz
Hadacz Marian
Jatczak Teresa
Kraszewska Mariola
Krawczyk Danuta
Krzywicki Józef

Lewczuk Anna
Litwiniuk Anna
Lewczuk Janina
Moryl Marek
Misiec Krzysztof
Musiał Jadwiga
Nadworska Bożena
Naujakajtys Waleria
Niewęglowska Janina
Nowak Danuta
Oszwa Zbysław
Oskierko Dominik
Oskierko Jacek
Obel Ewa
Prokopiuk Lilla
Rekuta Stanisława
Raszkievicz Lucyna
Szyrowski Jerzy
Sieczkowska Bożena
Szymańska Anna
Stasiuk Tadeusz
Stadnicka Barbara
Tatarkowska Michalina
Trus Stanisław
Wawron Natalia
Zajączkowski Jacek
Zajączkowski Wojciech
Zięba Krystyna
Zukowska Eugenia

Zakład Nr 6 Biała Podlaska

Bujwid Krystyna
Bieniaś Eugeniusz
Biereta Janina
Cybulska Teresa
Chwałuczyk Aniela
Czapczyk Olga
Dzięcioł Jan
Ejbl Bogumiła
Grzelak Celina
Jarocka Paulina
Kosińska Izabela
Koziol Regina
Łaska Halina
Modelewska Teresa
Majewski Feliks
Marciniuk Kazimierz
Nowicka Krystyna
Popławska Alla
Piżewska Irena
Piszcz Anna
Romaniuk Franciszka
Rozbicka Elżbieta
Sacha Krystyna
Sawczuk Maria
Sobiszewska Marianna
Szelewicki Rajmund
Siwiak Iwona
Timoszek Grzegorz
Timoszek Ewa
Ulita Franciszek
Uścimiuk Teresa
Wyczółkowski Witold
Wołoszka Henryk
Zdunek Celina

Zakład Nr 7 Łuków

Blicharz Jadwiga
Blicharz Józef
Borkowska Bogusława
Bednarek Zofia
Efner Zofia
Grzelak Krystyna
Jaworska Halina

Kisiel Mirosław
Kiciński Tadeusz
Kaźmierczak Zbigniew
Kędra Zofia
Łukaszewski Mieczysław
Mielniczuk Henryk
Mądryk Grażyna
Niedziółka Krystyna
Okuń Teresa
Pieniak Bogdan
Pniewski Tomasz
Prusak Janina
Pyrko Roman
Pochman Elżbieta
Pniewski Franciszek
Szewczyk Zofia
Szczęśniak Sławomir
Świder Henryk
Tyszkiewicz Grażyna
Zarzycka Zofia
Zdańkowska Wiesława
Zdańkowska Elżbieta

Zakład Nr 8 Tomaszów Lubelski

Antoniewicz Grzegorz
Antoniewicz Maria
Bartoszek Halina
Czekirda Maria
Darda Teresa
Dziura Wojciech
Dobrowolski Marian
Fogelgesang Władysław
Harbuz Jan
Harbuz Kazimierz
Kłosińska Justyna

Krzyś Teofila
Kudlicki Marian
Kierepka Zuzanna
Lal Zbigniew
Lisikiewicz Zdzisław
Maciejko Ryszard
Maj Marian
Majdan Stanisława
Malec Adam
Malec Aldona
Mielczarek Janina
Mazur Wiesława
Międlarz Halina
Nakonieczny Wiesław
Palak Stanisława
Piturecka Zdzisława
Piszczek Jadwiga
Papuga Halina
Poliński Roman
Sołoucha Janina
Szaluś Alina
Strumidło Jadwiga
Świderk Janina
Śmialko Mirosława
Świca Elżbieta
Wenc Irena
Wojnarska Elżbieta
Woszczak Wojciech
Wawrzusiszyn Henryk
Właszyń Piotr

Zakład Nr 9 Biłgoraj

Borowska Maria
Brzezińska Elżbieta
Buczek Weronika

Brzeziński Andrzej
Brzeziński Stefan
Bednarz Janina
Chodlewski Bogdan
Dziurzyński Stanisław
Dziechciarz Czesława
Dziduch Tadeusz
Gronzio Tadeusz
Gadaj Józef
Kiesz Antoni
Kiesz Teresa
Kowal Helena
Mielniczuk Leonard
Myśnik Władysław
Mielniczuk Władysława
Pieczykolan Maria
Pieczykolan Stanisław
Różańska Alicja
Staniszewska Maria
Szwed Leokadia
Szwed Sabina
Turczyniak Krystyna
Walec Jerzy
Wolanin Helena

Zakład Nr 10 Radzyń Podlaski

Bajda Henryka
Cybuchowski Tadeusz
Chrzęstek Teresa
Frączek Alina
Galbarczyk Andrzej
Grzywacz Maria
Kamińska Janina
Kapała Anna
Kryjak Helena

Musiejuk Anna
Mazur Zofia
Ochnio Maria
Oworuszek Janina
Pałka Aniela
Przyborowska Krystyna
Stadnicka Teresa
Szyndlarz Barbara
Sokolek Barbara
Suska Maria
Salata Henryka
Telej Alicja
Wagner Stanisław
Wasilewski Witold
Witkowski Jan
Wawrzaszek Henryk
Żurawska Helena

Zakład Nr 11 Puławy

Banaszek Józef
Dubin Zofia
Dudek Irena
Drozd Maria
Dworak Irena
Gregier Lucyna
Harmasz Helena
Kamela Zofia
Król Waldemar
Łowczak Maria
Michalski Andrzej
Mazur Honorata
Pawłowska Bożena
Pilat Krystyna
Rokita Jadwiga
Sozoniuk Jan
Skowron Roman

Do członków Podstawowej Organizacji Partyjnej i załogi

Duży wkład pracy w rozwój Lubelskich Zakładów Graficznych i osiągnięte rezultaty są także udziałem naszych towarzyszy członków Partii. Poczynając od konspiracyjnej działalności w latach okupacji, walki o Polskę Ludową i wypracowanie najkorzystniejszych wyników ekonomicznych w czasach obecnych zawsze stali na czele inicjowali i przodowali.

W pracy wewnątrzpartyjnej główna uwaga była skupiona na rozbudowie szeregów organizacji, podnoszeniu poziomu ideowego i zwiększaniu współodpowiedzialności za swój zakład pracy. Na równi z troską o produkcję angażowaliśmy się w poprawę warunków pracy zagadnienia socjalno-bytowe załogi oraz sprawy młodzieży.

Dużo wysiłku włożyliśmy w tworzenie właściwych stosunków międzyludzkich, atmosfery jednoczącej załogę i sprzyjającej pełnemu wykonaniu przyjętych zadań.

Praca Podstawowej Organizacji Partyjnej byłaby o wiele trudniejsza, gdyby nie właściwa współpraca z dyrekcją przedsiębiorstwa, Radą Zakładową i innymi działającymi w zakładzie organizacjami. Nasze plany i zamierzenia znajdowały zawsze pełne zrozumienie i poparcie.

W roku jubileuszu naszych zakładów w imieniu Egzekutywy POP i swoim własnym, pragnę przekazać załodze serdeczne pozdrowienia. Pragnę gorąco podziękować za ich wkład pracy i wysiłek włożony w rozwój Lubelskich Zakładów Graficznych. Wierzę, że jak do tej pory tak i w przyszłości nie będą szczędzić swego trudu dla naszego wspólnego dobra.

I Sekretarz POP
Józef Ochal

*W roku jubileuszowym
została ustanowiona
dwustopniowa srebrna i złota odznaka
„Zasłużony dla Lubelskich
Zakładów Graficznych im. PKWN”*

Warszawa, dn.

1979 r.

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr D.593/S/XI/78

DECYZJA
=====

Na podstawie art. 1 ust. 1 dekretu z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach /Dz.U. Nr 72 poz. 455/ oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 listopada 1935 r. o wykonaniu dekretu o odznakach i mundurach /Dz.U. Nr 86 poz. 534/

z e z w a l a m

Lubelskim Zakładom Graficznym im. PKWN w Lublinie na ustanowienie i używanie dwustopniowej odznaki "Zasłużony dla Lubelskich Zakładów Graficznych im. PKWN" - wg wzoru i regulaminu przedłożonych przy piśmie Nr DK/337/79 z dnia 17 lutego 1979 r.

Trzy egzemplarze odznaki proszę przesłać do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w celach ewidencyjnych

MINISTER
Z up.
mgr J. Zaremba
Dyrektor Departamentu

Świt wolności

L. J. Okoń

Pamięcią
rzeźbę
kolorowy kicz wspomnienia

Eksplozje
drażły wąwozy w powietrzu
raniły łagodną zieleń
kraterami kaleczyły
równinę nadbużańskich łęgów
umierała z trwogi
ważka ciszy

Lipiec dymił złotem słońca
pożogę uczuć
zapalała
daleka kłótma dział
przez miasto
uchodziły na zachód

przeżalone kolumny łajdaków
wlokąc
za sobą
strzaskane triumfy
teutońskiej pychy

Kluczem
przymiesionym znad Oku
owiniętym w serdeczną czerwień
świt

otworzył miastu
bramę wolności
a potem
Manifest
spłynął w tłum
najpiękniejszym poematem

Alarm radości
wstrząsnął Chełmem.

Zakładowe krakowiaczki

Wnioski na naradach
przez nas uchwalane —
szkoda, że są potem
jak bańki mydlane

*

Wstyd, że wśród załogi
wciąż jeszcze są tacy
co się wymigują
od społecznej pracy

*

Rada Zakładowa —
nieraz tak wynika,
że jest dla dyrekcji —
nie dla robotnika.

*

Radzie Zakładowej,
mówię ku przestrodze —
lepiej głowę chylić
stroskanej załodze.

Od pewnego czasu
u nas źle się dzieje,
z dyscypliny pracy
pracownik się śmieje.

*

Czyżby tak pijaństwo
w zakładzie zwalczamy,
że na piątykę
oczy przymykamy.

*

Dobrego podejścia
do ucni nie mamy,
to często niestuszenie
na nich narzekamy.

*

Czemuż to przy pracy
(prawdą jest niestety)
o swój schludny wygląd
nie dbają kobiety.

Nasz dział gospodarczy
też nie jest bez winy,
coraz częściej robi
z pracowników kpiny

*

Czynnik behapowski
załogę musztruje,
a sam z paragrafów
się nie wywiązuje.

*

Nasza młodzież złota
niech z chęcią i szczerze
do solidnej pracy
wreszcie się zabierze.

*

Apel do nas wszystkich —
prześmiejmy mędrkować,
a bardziej wydajnie
będziemy pracować.

Ta-Wa-Bu.

Życzenia z okazji 35-lecia drukarni

Ośmielam się złożyć
te skromne życzenia —
zrobimy to nareszcie
co jest do zrobienia

By dyrekcja nasza
zawsze o nas dbała,
tak żeby załoga
narzekać przestała.

Niech nasza POP
we wszystkim przoduje,
niech jedność i zgodę
w zakładzie buduje.

Radzie Zakładowej,
by miała swe zdanie,
żeby pamiętała
jakie jej zadanie

Wszystkim kierownikom
braterskiej współpracy,
niech się wywiązują
lepiej ze swej pracy.

Żeby młodzież wstępu
nie czuła do pracy,
by chcieli pracować
solidnie próżniacy.

A całej Załodze —
ostatnie życzenie,
żeby szanowała
zakładowe mienie.

Ta-Wa-Bu.

SŁOWNICZEK DRUKARSKI

- A capite** — coś, co linotypiści najczęściej likwidują
Akcydens postrach zecerów gazetowych
Chochlik drukarski zecer w niedyspozycji
Czcionka ołowiany klocek do zabawy dla dorosłych
Depeszowiec redaktor, który nigdy nic nie wie
Fotograf fachowiec, robiący z dobrego wzoru czarnego typu
Interlinia ostatnia deska ratunku w gazecie
Interpunkcja wróg nr 1 redaktorów
Justunek białe plamy w gazecie.
Kopista fałszerz, który nie jest za to karany
Klisza zapchajdziura
Korektor puszczający błędy, czyli kozioł ofiarny
Linotyp maszyna do pisania z kociołkiem na gulasz
Litograf zawód pokrewny brukarzowi
Magazyn przechowalnia rzeczy niepotrzebnych
Maszyna płaska magiel elektryczny
Maszyna offsetowa magiel dla kolorów
Maszynista — człowiek, przyglądający się jak inni pracują, inaczej maglarz
Matryca rzecz, która psuje się zawsze z winy linotypu, a nie linotypisty
Metrampaż człowiek mający zawsze inne zdanie niż redaktor techniczny
Nakładaczka dama do towarzystwa maszynisty
Pedal maszyna wyrabiająca mięśnie nóg
Preser człowiek, którego wszystko denerwuje
Ramka powód do przekleństw
Redaktor techniczny doradca, który nie doradza, a denerwuje
Rękopis rodzaj mapy fizycznej
Stereotypy kucharz, który nie próbuje tego, co gotuje

CHOCHLIK DRUKARSKI

Słyszeliście o mnie nieraz, a zatem znacie mnie. Chcecie wiedzieć o moich narodzinach? Tysiąc lat przed wynalezieniem sztuki drukarskiej nie było mnie jeszcze, a pojawiające się błędy w rękopisach nazywano „bykami”, ergo; ojciec mój to „byk”, matka „sztuka drukarska” wynaleziona przez Gutenberga. Niech oni się wstydzą za swego potomka.

Przewijam się po łamach dziennikarskich, lecz co powiecie państwo na to, że dzieje się to zwykle bez mego udziału, bez mojej winy, bo czy to zecer kiepsko przeczyta i złoży, czy autor niewyraźnie napisze, czy wreszcie korektor prześlepi błąd jaki, zaraz na drugi dzień pojawia się notatka. „Chochlik drukarski”, w której mi wyrzuty czynią, składają na mnie całą winę, odbierając mi cześć, jednym słowem: nie zostawiają na mnie suchej nitki. No a przecież nie zasłużyłem sobie na to.

Na przykład wydrukowano w jednym dzienniku w sprawozdaniu z balu, że pomiędzy różnokolorowymi toaletami pań przewijały się czarne „flaki”, a był to sobie zwykły kasztowy błąd. A wiele to razy pisząc o „posłach”, opuszczono pierwszą literę, a później zapewniano, że to moja wina i wmawiano w ogół, że jestem „nieznośnym”, bojąc się, aby publiczność nie pomyślała, że tym razem przypadkowo gazeta napisała prawdę.

Do was panowie drukarze apeluję, starajcie się uczynić moje pojawienie się w druku faktem jak najrzadszym i wpłynięcie na pp. literatów, aby winy waszej i swojej na mnie nie składali.

(Zebral K. Rosiak)

Projekt okładki.
Henryk DŁUGOSZ

Opracowanie techniczne i graficzne:
Stanisław MAMCZARZ

Zdjęcia:
Jan WIELOPOLSKI, Stanisław SKWAREK

Lubelskie Zakłady Graficzne im. PKWN
zam. 2599/79, nakład 500, format B-4, ark. druk. 5, papier kreda import 120 g, M-2

LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K
LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K
LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K
LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K
LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K
LENDARZE KAMENA KURIER LUBELSKI KAMENA PLAKATY
R LUDU KURIER LUBELSKI KAMENA ROLNIK KSIĄŻKI CZA
FOLDERY PLAKATY SZTANDAR LUDU KURIER LUBELSKI K
ROLNIK KSIĄŻKI CZASOPISMA FOLDERY KALENDARZE SZTA
UDU KURIER LUBELSKI KALENDARZE FOLDERY PLAKATY K